

**Leidschendam-
Voorburg**

Zienswijzennota Omgevingsvisie Leidschendam-Voorburg 2050

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Leeswijzer	5
2.	Zienswijzen	6
2.1	Ontvangen zienswijzen	6
2.2	Ontvankelijkheid zienswijzen	8
2.3	Anonimiseren zienswijzen	9
3.	Beantwoorden zienswijzen	10
3.1	Indiener(s) zienswijze 1 Niersman projectontwikkeling	10
3.2	Indiener(s) zienswijze 2 Cumela	10
3.3	Indiener(s) zienswijze 3 Cumela	11
3.4	Indiener(s) zienswijze 4 Adviesraad Stompwijk	11
3.5	Indiener(s) zienswijze 5 Vereniging Hofwijck	12
3.6	Indiener(s) zienswijze 6 Stedin	12
3.7	Indiener(s) zienswijze 7 WDevelop	14
3.8	Indiener(s) zienswijze 8 Stedin	14
3.9	Indiener(s) zienswijze 9 ProRail	15
3.10	Indiener(s) zienswijze 10 Algemene Vereniging voor Natuurbescherming (AVN)	16
3.11	Indiener(s) zienswijze 11	21
3.12	Indiener(s) zienswijze 12 Luiten Food	22
3.13	Indiener(s) zienswijze 13	22
3.14	Indiener(s) zienswijze 14	23
3.15	Indiener(s) zienswijze 15	23
3.16	Indiener(s) zienswijze 16	23
3.17	Indiener(s) zienswijze 17	24
3.18	Indiener(s) zienswijze 18	24
3.19	Indiener(s) zienswijze 19	25
3.20	Indiener(s) zienswijze 20	25
3.21	Indiener(s) zienswijze 21	25
3.22	Indiener(s) zienswijze 22 Stichting Horst & Weide	26
3.23	Indiener(s) zienswijze 23	27

3.24	Indiener(s) zienswijze 24 provincie Zuid-Holland	27
3.25	Indiener(s) zienswijze 25 Adviesraad Sociaal Domein	30
3.26	Indiener(s) zienswijze 26 gemeente Den Haag	31
3.27	Indiener(s) zienswijze 27	31
3.28	Indiener(s) zienswijze 28	31
3.29	Indiener(s) zienswijze 29	32
3.30	Indiener(s) zienswijze 30 stichting Mooi Voorburg	32
3.31	Indiener(s) zienswijze 31 Bomenbond Rijnland	33
3.32	Indiener(s) zienswijze 32 Initiatiefgroep Huygenstunnel	35
3.33	Indiener(s) zienswijze 33	36
3.34	Indiener(s) zienswijze 34	36
3.35	Indiener(s) zienswijze 35	36
3.36	Indiener(s) zienswijze 36	37
3.37	Indiener(s) zienswijze 37	37
3.38	Indiener(s) zienswijze 38	38
3.39	Indiener(s) zienswijze 39	39
3.40	Indiener(s) zienswijze 40 Vidomes	39
3.41	Indiener(s) zienswijze 41 Bewonersplatform Voorburg-Noord	40
3.42	Indiener(s) zienswijze 42 Burgerkrachtcentrale (BKC)	40
3.43	Indiener(s) zienswijze 43 Gemeente Rijswijk	41
3.44	Indiener(s) zienswijze 44	41
3.45	Indiener(s) zienswijze 45 Wijkvereniging Oud-Voorburg	42
3.46	Indiener(s) zienswijze 46 VOLT Leidschendam-Voorburg	43
3.47	Indiener(s) zienswijze 47 Oosterlaan Architecten	45
3.48	Indiener(s) zienswijze 48 Gemeente Den Haag	45
3.49	Indiener(s) zienswijze 49 Vereniging vrienden van Vlietland	46
3.50	Indiener(s) zienswijze 50	46
3.51	Indiener(s) zienswijze 51 Architectenburo Van Vliet	47
3.52	Indiener(s) zienswijze 52	47
3.53	Indiener(s) zienswijze 53	47
3.54	Indiener(s) zienswijze 54	48
3.55	Indiener(s) zienswijze 55 Bewonersplatform Voorburg-Noord	48

3.56	Indiener(s) zienswijze 56	48
3.57	Indiener(s) zienswijze 57 Stichting Horst & Weide	48
3.58	Indiener(s) zienswijze 58 Hoogheemraadschap van Delfland	48
3.59	Indiener(s) zienswijze 59 Wijkvereniging Leidschendam-Zuid	50
3.60	Indiener(s) zienswijze 60	50
3.61	Indiener(s) zienswijze 61	51
3.62	Indiener(s) zienswijze 62 Fietzersbond Leidschendam-Voorburg	52
3.63	Indiener(s) zienswijze 63	52
3.64	Indiener(s) zienswijze 64	52
3.65	Indiener(s) zienswijze 65	53
3.66	Indiener(s) zienswijze 66 Burgerinitiatief Vlietland	56
3.67	Indiener(s) zienswijze 67 Eelerwoude	58
3.68	Indiener(s) zienswijze 68 Bomenbond Rijnland	58
3.69	Indiener(s) zienswijze 69	59
3.70	Indiener(s) zienswijze 70 provincie Zuid-Holland	61
3.71	Indiener(s) zienswijze 71 Vidomes	61
3.72	Indiener(s) zienswijze 72	61
3.73	Indiener(s) zienswijze 73	63
3.74	Indiener(s) zienswijze 74	63
3.75	Indiener(s) zienswijze 75 gemeente Den Haag	63
4	Beantwoorden advies van adviesraden	65
4.1	Zienswijze Adviesraad Stompwijk	65
4.2	Zienswijze Adviesraad Sociaal Domein	75
5	Ambtshalve wijzigingen	77

1. Inleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Onder de Omgevingswet is iedere gemeente verplicht om voor 1 januari 2027 een door de gemeenteraad vastgestelde Omgevingsvisie te hebben.

In de aanloop naar de Omgevingsvisie is een langdurig traject gestart met verschillende documenten die input hebben geleverd voor de uiteindelijke Omgevingsvisie. Belangrijke documenten zijn het Kompas voor de Leefomgeving, de (sectorale) bouwstenen Groene woongemeente, Mobiliteit en bereikbaarheid, Economie en bedrijvigheid en Transitievisie Warmte en Lokale energiestrategie.

Dit heeft geleid tot de Koersnotitie Omgevingsvisie 2050 Leidschendam-Voorburg. De keuzes die in de Koersnotitie gemaakt zijn, zijn verder uitgewerkt in de ontwerp-Omgevingsvisie.

Deze ontwerp-Omgevingsvisie heeft van 22 augustus 2025 tot en met 2 oktober 2025 ter inzage gelegen voor inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden/ belangstellenden. De zienswijzen die tijdens deze periode zijn ontvangen, zijn vastgelegd in deze zienswijzennota. Deze nota zal worden vastgesteld door het college.

1.1 Leeswijzer

De zienswijzennota is als volgt opgebouwd:

De voorliggende Zienswijzennota 'Omgevingsvisie Leidschendam-Voorburg 2050' omvat in hoofdstuk 2 een overzicht van de ingediende zienswijzen. In hoofdstuk 3 wordt de ingediende zienswijzen inhoudelijk behandeld en voorzien van een reactie. Een speciale plek is voorbehouden aan de behandeling van de zienswijzen van de twee adviesraden van de gemeente Leidschendam-Voorburg; de Adviesraad Stompwijk en de Adviesraad Sociaal Domein. Deze worden behandeld in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 zijn enkele ambtshalve wijzigingen opgenomen.

2. Zienswijzen

2.1 Ontvangen zienswijzen

Nr.	Zaaknummer	Naam	Plaats	Ontvangen
1.	2290522	Niersman Projectontwikkeling	Voorschoten	28-08-2025
2.	2290522	Cumela (per post)	Nijkerk	03-09-2025
3.	2290522	Cumela (aangetekend)	Nijkerk	03-09-2025
4.	2290522	Adviesraad Stompwijk	Stompwijk	16-09-2025
4-1	2290522	Adviesraad Stompwijk (aanvulling)	Stompwijk	2-10-2025
5.	2290522	Vereniging Hofwijck	Voorburg	17-09-2025
6.	2290522	Stedin (per e-mail)	Rotterdam	18-09-2025
7.	2290522	WDevelop	Den Haag	22-09-2025
8.	2290522	Stedin (per post)	Rotterdam	22-09-2025
9.	2290522	ProRail	Utrecht	25-09-2025
10.	2290522	AVN	Den Haag	24-09-2025
11.	2290522	Inwoner 1	Leidschendam	29-09-2025
12.	2290522	Luiten food (via griffie)	Stompwijk	30-09-2025
13.	2290522	Bewonersplatform Voorburg-Noord (via griffie)	Voorburg	30-09-2025
14.	2290522	Inwoner 2	Stompwijk	30-09-2025
15.	2290522	Inwoner 3	Voorschoten	30-09-3035
16.	2290522	Luiten Food (per post)	Stompwijk	29-09-2025
17.	2290522	Inwoner 4	Voorschoten	01-10-2025
18.	2290522	Inwoner 5	Leidschendam	30-09-3035
19.	2290522	Inwoner 6	Voorschoten	30-09-2025
20.	2290522	Inwoner 7	Voorschoten	01-10-2025
21.	2290522	Inwoner 8	Stompwijk	01-10-2025
22.	2290522	Stichting Horst & Weide (per e-mail)	Leiden	01-10-2025
23.	2290522	Inwoner 9	Voorschoten	30-09-2025
24.	2290522	Provincie Zuid-Holland (via e-mail)	Den Haag	01-10-2025
25.	2290522	Adviesraad Sociaal Domein	Voorburg	02-10-2025
26.	2290522	Den Haag- pro forma (via e- mail)	Den Haag	30-09-2025
27.	2290522	Inwoner 10	Leiden	30-09-2025
28.	2290522	Inwoner 11	Voorschoten	01-10-2025
29.	2290522	Inwoner 12	Den Haag	01-10-2025

Nr.	Zaaknummer	Naam	Plaats	Ontvangen
30.	2290522	Stichting Mooi Voorburg	Voorburg	01-10-2025
31.	2290522	Bomenbond Rijnland	Voorschoten	1-10-2025
32.	2290522	Initiatief Groep Huygenstunnel	Voorburg	30-09-2025
33.	2290522	Inwoner 13	Voorschoten	1-10-2025
34.	2290522	Inwoner 14	Leidschendam	30-09-2025
35.	2290522	Inwoner 15	Leidschendam	30-09-2025
36.	2290522	Inwoner 16	Leidschendam	30-09-2025
37.	2290522	Inwoner 17 (per post)	Leidschendam	30-09-2025
38.	2290522	Inwoner 18 (via e-mail)	Leidschendam	01-10-2025
39.	2290522	Inwoner 19	Leidschendam	02-10-2025
40.	2290522	Vidomes (via e-mail)	Delft	02-10-2025
41.	2290522	Bewonersplatform Voorburg-Noord (via e-mail)	Voorburg	01-10-2025
42.	2290522	Burgerkrachtcentrale	Voorburg	01-10-2025
43.	2290522	Gemeente Rijswijk	Rijswijk	06-10-2025
44.	2290522	Inwoner 20 (aangetekend)	Leidschendam	02-10-2025
45.	2290522	Wijkvereniging Oud- Voorburg	Voorburg	07-10-2025
46.	2290522	Volt Leidschendam- Voorburg	Leidschendam- Voorburg	07-10-2025
47.	2290522	Oosterlaan Architecten	Berkel en Rodenrijs	06-10-2025
48.	2290522	Gemeente Den Haag – pro forma (via post)	Den Haag	02-10-2025
49.	2290522	Vrienden van Vlietland	Leidschendam	01-10-2025
50.	2290522	Inwoner 21	Alphen a/d Rijn	02-10-2025
51.	2290522	Architectenburo Van Vliet	Leidschendam	02-10-2025
52.	2290522	Inwoner 22	Alphen a/d Rijn	02-10-2025
53.	2290522	Inwoner 23	Voorschoten	02-10-2025
54.	2290522	Inwoner 24	Leiden	02-10-2025
55.	2290522	Bewonersplatform Voorburg-Noord (via post)	Voorburg	02-10-2025
56.	2290522	Inwoner 25 (afgeleverd)	Leidschendam	02-10-2025
57.	2290522	Stichting Horst en Weide (via griffie)	Leiden	02-10-2025
58.	2290522	Hoogheemraadschap Delfland	Delft	02-10-2025
59.	2290522	Wijkvereniging Leidschendam-Zuid	Leidschendam	02-10-2025
60.	2290522	Inwoner 26	Voorburg	02-10-2025

Nr.	Zaaknummer	Naam	Plaats	Ontvangen
61.	2290522	Inwoner 27	Leidschendam	02-10-2025
62.	2290522	Fietzersbond Leidschendam-Voorburg	Leidschendam	02-10-2025
63.	2290522	Inwoner 28	Stompwijk	02-10-2025
64.	2290522	Inwoner 29	Leidschendam	02-10-2025
65.	2290522	Inwoner 30	Leidschendam	02-10-2025
66.	2290522	Burgerinitiatief Vlietland	Voorschoten	02-10-2025
67.	2290522	Eelerwoude BV	Goor	02-10-2025
68.	2290522	Bomenbond Rijnland	Voorschoten	01-10-2025
69.	2290522	Inwoner 31	Voorburg	02-10-2025
70.	2290522	Provincie Zuid-Holland (per post)		06-10-2025
71.	2290522	Vidomes (per post)	Delft	06-10-2025
72.	2290522	Inwoner 32	Stompwijk	07-10-2025
73.	2290522	Inwoner 33	Voorschoten	06-10-2025
74.	2290522	Inwoner 34	Voorschoten	06-10-2025
75	2290522	Gemeente Den Haag (per post)	Den Haag	27-10-2025

2.2 Ontvankelijkheid zienswijzen

De Omgevingsvisie heeft van 25 augustus 2025 tot en met 2 oktober 2025 ter inzage gelegen. In totaal zijn 60 zienswijzen ontvangen. Enkel na 2 oktober 2025 ontvangen. Echter, de gemeente hanteert altijd een coultance-periode van een week, waardoor zienswijzen ontvangen tot en met 9 oktober 2025 ontvankelijk worden verklaard. Met die kanttekening zijn alle ontvangen zienswijzen ontvankelijk verklaard.

Van de gemeente Den Haag is voor de sluitingstermijn een pro forma-zienswijze ontvangen. Hierdoor wordt de inhoudelijke zienswijze van de gemeente Den Haag (ontvangen op 27 oktober 2025) ook ontvankelijk verklaard.

Verschillende instellingen en/ of inwoners hebben via meerdere wegen een zienswijze ingediend; via e-mail, via de griffie, via reguliere post of afgeleverd bij de balie. In de tabel op de volgende pagina wordt inzichtelijk gemaakt welke zienswijzen van één en dezelfde indiener zijn ontvangen.

Indiener	Zienswijzennummers	Opmerkingen
Cumela	Zienswijzen 2 en 3	Zienswijze wordt behandeld onder 3.2
Stedin	Zienswijzen 6 en 8	Zienswijze wordt behandeld onder 3.6
Luiten Food	Zienswijzen 12 en 16	Zienswijze wordt behandeld onder 3.12
Bewonersplatform Voorburg-Noord	Zienswijzen 13, 41 en 55	Zienswijze wordt behandeld onder 3.13
Stichting Horst & Weide	Zienswijzen 22 en 57	Zienswijze wordt behandeld onder 3.22
Gemeente Den Haag	Zienswijzen 26, 48 en 75	Pro forma zienswijze, behandeld onder 3.65
Inwoner	Zienswijzen 37 en 44	Zienswijze wordt behandeld onder 3.37
Inwoner	Zienswijzen 38 en 56	Zienswijze wordt behandeld onder 3.38
Inwoner	Zienswijzen 21 en 63	Zienswijze wordt behandeld onder 3.21
Bomenbond Rijnland	Zienswijzen 31 en 58	Zienswijze wordt behandeld onder 3.31
Provincie Zuid-Holland	Zienswijzen 24 en 70	Zienswijze wordt behandeld onder 3.24
Vidomes	Zienswijzen 40 en 71	Zienswijze wordt behandeld onder 3.40

2.3 Anonimiseren zienswijzen

De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) stelt strenge regels aan het (digitaal) openbaar maken van NAW-gegevens.

Op grond van de AVG is het niet toegestaan om persoonsgegevens (zogenaamde NAW-gegevens: naam, adres en woonplaats) van natuurlijke personen te verwerken zonder een wettelijke grondslag, dringende noodzaak of toestemming van de betreffende personen. De particuliere indieners van de zienswijzen worden daarom niet met naam en toenaam genoemd. In geval zienswijzen die zijn ingediend namens een bedrijf, organisatie (stichting, vereniging) of mede-overheid, zijn deze wel benoemd.

3. Beantwoorden zienswijzen

In dit hoofdstuk zijn de ingebrachte zienswijzen samengevat en voorzien van een reactie. De reactie wordt afgerond met een conclusie, waarbij wordt aangegeven of de betreffende zienswijze aanleiding geeft tot aanpassing van de Omgevingsvisie Leidschendam-Voorburg 2050.

3.1 Indiener(s) zienswijze 1 Niersman projectontwikkeling

Samenvatting van zienswijze 1.

Meer woningen mogelijk dan vermeld

De indiener stelt dat de prognose van het aantal woningen bij de locatie KJ44 en Oude Trambaan 40 zoals vermeld in bijlage 3 van de concept-Omgevingsvisie niet strookt met de werkelijkheid. De indiener 1 verzoekt dit aantal aan te passen.

Reactie

De tabel in bijlage 3 geeft een inschatting van het aantal woningen dat mogelijk per locatie realiseerbaar is. Het is vooral ook bedoeld om aan te tonen dat de ambitie van 6.000 woningen realistisch is. De genoemde aantallen zijn daarmee niet een vast gegeven en er kunnen geen rechten aan ontleend worden. We zullen als subtitel bij de bijlage de volgende tekst opnemen. "De tabel geeft een indicatie. Aan de tabel kunnen geen rechten worden ontleend."

3.2 Indiener(s) zienswijze 2 Cumela

(Is gelijk aan indiener(s) zienswijze 3) Cumela Nederland is de brancheorganisatie van de ondernemers die met mensen en materieel als specialisten in de groen-, grond- en infrasector werken.

Samenvatting van zienswijze 2.

Toegankelijke ontsluitingswegen

Veel Cumela-leden bevinden zich binnen de bebouwde kom. Het is noodzakelijk dat zij, met zwaar materieel, zowel hun bedrijf als werklocaties kunnen bereiken.

Reactie

Uit oogpunt van verkeersveiligheid kijken we kritisch naar zwaar transport in de woonomgeving, maar de Omgevingsvisie richt zich ook op het realiseren van een gezond economisch klimaat. Hierbij hoort het aantrekken en behouden van werkgevers. Een goede bereikbaarheid van de gemeente en binnen de gemeente voor ondernemers op hun huidige locatie is daarmee nauw verweven en ook goed geborgd. In voorkomend geval gaan we graag in gesprek met ondernemers over een passende locatie. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Buitenopslag

Voor de transitie van afval naar grondstoffen, noodzakelijk voor een circulaire economie, is voldoende buitenruimte nodig om grondstofstromen op te slaan. Indiener verzoekt het mogelijk te maken voldoende (buiten) opslaglocaties te realiseren en die expliciet benoemen in de Omgevingsvisie.

Reactie

De mogelijkheden voor opslag (zowel binnen als buiten) zijn afhankelijk van hetgeen planologisch is toegestaan op het gebied van zowel bebouwing als (buiten)opslag. In de beweging naar een meer circulaire economie is aandacht gevraagd (par 5.5) voor voldoende ruimte voor circulaire hubs hier kan ook buiten (opslag) onder worden verstaan. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Voldoende mogelijkheden voor energieopwekking en -opslag op eigen terrein van leden van Cumela.

De leden van Cumela willen voldoende mogelijkheden voor de opslag van energie overdag voor het opladen van elektrisch materieel in de nacht. Ook kijken bedrijven naar mogelijkheden voor de productie van waterstof in combinatie met windmolen of zonnepanelen.

Reactie

De Omgevingsvisie biedt ruimte voor energieopwekking doormiddel van zonnepanelen (vooral op daken) en initiatieven voor collectieve windenergie. Dat biedt mogelijkheden voor de leden van Cumela om hun energie-ambities te realiseren. Voor windturbines biedt de Omgevingsvisie nog wel enige ruimte, maar in de praktijk is er nauwelijks of geen ruimte in het buitengebied en de businesscase lijkt gering. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

We zien waterstof niet als een grootschalige oplossing voor de energietransitie. Verwacht wordt dat productie en opslag van waterstof in onze gemeente geen grote vlucht zal nemen gelet op de beperkte mogelijkheden voor grootschalige opwek van elektrische energie. Er is dan ook geen reden om dit onderwerp expliciet op te nemen in de OV. Batterijopslag lijkt dan meer voor de hand te liggen. Eventuele initiatieven zullen individueel beoordeeld worden.

3.3 Indiener(s) zienswijze 3 Cumela

Zie 3.2

3.4 Indiener(s) zienswijze 4 Adviesraad Stompwijk

Dit betreft de zienswijze van de Adviesraad Stompwijk, deze is behandeld onder Hoofdstuk 4.

3.5 Indiener(s) zienswijze 5 Vereniging Hofwijck

Samenvatting van zienswijze 5.

Buitenplaats Hofwijck

De buitenplaats wordt niet genoemd als erfgoed van bijzondere waarde onder deelgebied C Groene woonwijken. De nadruk wordt gelegd op betere verbindingen rondom HOV. Dit kan de buitenplaats wel aantasten.

Reactie

Buitenplaats Hofwijck wordt wel genoemd in par. 6.2, maar verdient ook een vermelding in de tweede alinea op pagina 75 onder A "Historische linten en oude woongebieden in Leidschendam en Voorburg". We zullen de Omgevingsvisie aanpassen en Hofwijck toevoegen.

Stationsgebied Voorburg-west is aangewezen als ontwikkellocatie.

De gemeente koerst op het realiseren van een compacte, stedelijke woon-werkomgeving. Dit betekent ruimte aan verdichting en hogere bebouwing. De indiener verzoekt daarom expliciet in de Omgevingsvisie op te nemen dat bij de toekomstige ontwikkeling van het stationsgebied Voorburg-West het behoud en de bescherming van Buitenplaats Hofwijck zwaar zullen meewegen. Daarbij gaat het niet alleen om het monument zelf, maar ook om de directe omgeving: de zorg voor de kwaliteit van de openbare ruimte, een goede inpassing van OV-voorzieningen en passende bebouwing rondom dit iconische erfgoed van Voorburg.

Reactie

Via de afwegingleidraad is geborgd dat de kwaliteiten van en in de omgeving van ontwikkellocaties worden betrokken bij de uitwerking van initiatieven. Dit waarborgt de afstemming op de cultuurhistorische kwaliteiten van de omgeving. Op lange termijn zou een Huygenstunnel ruimte kunnen bieden om de historische kwaliteiten van Hofwijck in oude luister te herstellen. Het is echter nog onzeker of en wanneer een dergelijke ontwikkeling gestalte zou kunnen krijgen. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.6 Indiener(s) zienswijze 6 Stedin

Samenvatting van zienswijze 6 (= ook zienswijze 8).

Wettelijke taken Stedin

Indiener vraagt rekening houden met de uitvoering van de wettelijke taken van en door Stedin, zoals daar zijn: Anticiperen op toekomstige ontwikkelingen, rekening houden bij het ontwerpen, ontwikkelen en plannen met de werkzaamheden van de netbeheerder, bij werkzaamheden (boven- en ondergronds) tijdig afstemmen, de energietransitie betaalbaar houden.

Reactie

We hebben in de Omgevingsvisie expliciet aandacht besteed aan de ruimtevraag voor en de inpassing van energie-infrastructuur. Het spreekt voor zich dat we daarbij rekening houden met de wettelijke taken van de energieleveranciers en netwerkbeheerders. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Over gemeentegrenzen heen kijken

Indiener vraagt niet alleen te kijken naar het gebied van de eigen gemeente, maar ook breder, buiten de gemeentegrenzen, analyseren wat gevolgen zijn van het beleid voor het bestaande netwerk. De indiener verzoekt de gemeente integraal te kijken naar de impact van de verschillende ruimtelijke opgaven, zoals de energie- en warmtetransitie, mobiliteit, woningbouw, natuur en groen.

Reactie

Energie is een vraagstuk dat zich inderdaad niet laat leiden door gemeentegrenzen. Via de Regionale Energiestrategie (RES) voor de energie-regio Rotterdam-Den Haag is geborgd dat gemeenten in samenhang kijken naar de regionale energiebehoefte, de mogelijkheden voor opwek van duurzame energie en de daarvoor noodzakelijke netwerken. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Meer aandacht voor de ondergrondse infrastructuur

Specifiek in het gebied Stompwijk dient een kabelverbinding te worden aangelegd om een bestaand knelpunt op te lossen. Wij zouden graag zien dat hier al een concrete invulling aan wordt gegeven, zodat conflicten met andere ruimtelijke plannen kunnen worden voorkomen.

Reactie

Op dit punt is een uitvraag gedaan aan indiener ten aanzien van de beoogde route. Er is nog teveel onduidelijkheid om een route op kaart op te kunnen nemen. Maar we zijn bereid met indiener mee te denken. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Aandacht voor essentiële thema's voor een toekomstbestendig energiesysteem

Waaronder netverzwaring & infrastructuur, congestiemanagement & flexibiliteit, digitalisering, ruimtelijke procedures, biodiversiteit, grondbeleid en kosten.

Reactie

In de OV hebben wij al concreet op pagina 65 aandacht besteed aan de noodzaak van verzwaring van de energie-infrastructuur. In het Warmteprogramma dat in voorbereiding is zullen we nader aandacht besteden aan netverzwaring en infrastructuur/congestiemanagement. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Belangen van de netbeheerder zijn onvoldoende meegenomen

De indiener constateert dat de belangen van de netbeheerder onvoldoende zijn meegenomen in de huidige plannen, terwijl deze nauw verweven zijn met het realiseren van de gemeentelijke ambities. Om dit op te lossen, biedt de indiener aan om mee te denken over een versterking van de samenwerking om samen te kunnen werken aan toekomstgerichte investeringen en slimme ruimtelijke keuzes.

Reactie

We maken graag gebruik van het aanbod van indiener om met ons mee te denken. Er wordt al op meerdere niveaus samengewerkt met indiener om genoemde problematiek op te pakken. Zo is in 2025 een samenwerking Buurtaanpak gestart om op het laagste netniveau te zorgen voor de plaatsing van voldoende buurttrafo's. Eind 2025 wordt binnen de gemeente een projectleider aangesteld om de opgave voor hoofdverdeelstations gezamenlijk op te pakken. En in het kader van het Warmteprogramma zit Stedin aan tafel om mee te denken met de energietransitie. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.7 Indiener(s) zienswijze 7 WDevelop

Samenvatting van de zienswijze.

Meer woningen mogelijk dan vermeld

De indiener stelt dat de prognose van het aantal woningen bij de locatie Diaconessenhuis, zoals vermeld in bijlage 3 van de concept-Omgevingsvisie niet strookt met de werkelijkheid. De indiener 7 verzoekt dit aantal aan te passen.

Reactie

De tabel in bijlage 3 geeft een inschatting van het aantal woningen dat mogelijk per locatie realiseerbaar is. Het is vooral ook bedoeld om aan te tonen dat de ambitie van 6.000 woningen realistisch is. De genoemde aantallen zijn daarmee niet een vast gegeven en er kunnen geen rechten aan ontleend worden. We zullen als subtitel bij de bijlage de volgende tekst opnemen. "De tabel geeft een indicatie. Aan de tabel kunnen geen rechten worden ontleend."

3.8 Indiener(s) zienswijze 8 Stedin

Zie zienswijze 6.

3.9 Indiener(s) zienswijze 9 ProRail

Samenvatting van zienswijze 9.

Bescherming van spoornetwerk en de omgeving

ProRail denkt graag vroegtijdig mee over ontwikkelingen in de omgeving van het spoor, dit om te voorkomen dat ontwikkelingen (de werking van) het spoornetwerk belemmeren. (Bouw-)activiteiten binnen 11 meter van het spoornetwerk zijn vergunningsplichtig. De indiener verzoekt om instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving bij uitwerking van omgevingsplannen te respecteren. Dit betekent dat bij toekomstige ontwikkelingen de uitbreiding van het spoor mogelijk moet worden gehouden.

Reactie

We danken ProRail voor het aanbod. Diverse ontwikkellocaties raken aan de (H)OV stations. ProRail is daarmee een logische en belangrijke partner om in een vroeg stadium te betrekken bij de ontwikkeling van de betreffende locaties. We zullen de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving betrekken bij de uitwerking van het Omgevingsplan. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Specifieke aandacht voor genoemde ontwikkelingen

- Gebruik van afwegingskader voor ontwikkelingen nabij treinstations en vroegtijdig betrekken van ProRail om te komen tot een optimaal ontwerp;
- Enkele ontwikkellocaties niet rondom treinstations, indiener verzoekt om vroegtijdig rekening te houden met OV-haltes en fiets- en wandelroutes naar de OV-haltes;
- Bij aanleg/ verbetering van ruimtelijke verbindingen in groenstructuur die de het spoornet doorkruisen, verzoekt de indiener om in een vroegtijdig stadium tot overleg te komen';
- De Vlietlijn wordt nu beperkt genoemd, verzoek van indiener om deze volledig in tekst en kaart op te nemen.

Reactie

Zie hiervoor, via een vroegtijdige betrokkenheid van ProRail kunnen en zullen de genoemde aandachtspunten de gevraagde aandacht krijgen. Voor de Vlietlijn loopt al een separaat planvormingsproces inclusief MER-procedure. Wij achten het niet noodzakelijk daar in de Omgevingsvisie nader aandacht aan te besteden. Wel zullen we de Vlietlijn op de kaart op pagina 30 (Invloed vanuit de regio) opnemen.

Voorkomen belemmeringen voor functioneren en veiligheid spoornetwerk

De indiener verzoekt het college om de onderstations en relaiskasten niet in te sluiten door bebouwing, bebouwing te realiseren op te dichte afstand en te allen tijde bereikbaar te houden voor onderhouds- en hulpdiensten.

Reactie

Zie hiervoor, via een vroegtijdige betrokkenheid kunnen en zullen de belangen van de railinfrastructuur voldoende worden geborgd. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Bescherming van de omgeving tegen effecten van het spoor

Bij de uitwerking van de visie naar (gebieds)plannen verzoekt de indiener rekening te houden met mitigerende maatregelen die noodzakelijk zijn voor het behoud van een gezonde leefomgeving. Het betreft onder meer externe veiligheid, trillingen, overwegveiligheid, waterpeil/ stabiliteit en windbeleving/ winderhinderrisico's.

Reactie

Zie hiervoor, via een vroegtijdige betrokkenheid kunnen en zullen de belangen van de railinfrastructuur voldoende worden geborgd. Aanvullend zullen we de voorstellen voor mitigerende maatregelen betrekken bij de uitwerking van de voorgestelde programma's. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.10 Indiener(s) zienswijze 10 Algemene Vereniging voor Natuurbescherming (AVN)

Samenvatting zienswijze 10.

Groen en natuur in ontwerp-Omgevingsvisie

In de zienswijze verwijst de AVN naar de ambities en richtlijnen die zijn opgenomen in de Ontwerp-Omgevingsvisie (10% meer biodiversiteit, 50% meer stadsnatuur, vergroenen openbare ruimte, versterken van de hoofdgroenstructuur (daar niet bouwen) en de condities voor de basiskwaliteit natuur. De AVN pleit voor een goede verankering in het Omgevingsplan en toepassing van het principe "groen tenzij". De groenambitie is niet goed verankerd, en kan dus makkelijk sneuvelen.

Reactie

Het is goed om te zien dat de AVN zich herkent in de richtlijnen en ambities die zijn verwoord in de Ontwerp-Omgevingsvisie. Die richtlijnen vormen een belangrijke stap bij het borgen van de groene kwaliteiten van onze gemeente. Er is echter bewust gekozen voor richtlijnen in plaats van harde normen, om per initiatief / ontwikkellocatie tot een nadere afweging te kunnen komen. Dit biedt de mogelijkheid om op locatie x wat minder te realiseren en op locatie y een stapje extra te doen. Waar mogelijk en nodig zullen wij vanuit de beschikbare openbare ruimte bijdragen aan deze ambities.

In de Ontwerp-Omgevingsvisie is echter ook nadrukkelijk een andere insteek opgenomen, namelijk die van het kansen benutten. Als voorbeeld is o.a. de Parkweg genoemd waar het weghalen van de busbaan veel ruimte biedt voor het versterken van groen en b.v. beter langzaam verkeer verbindingen. Monitoring moet ervoor zorgen dat er steeds een goed en actueel beeld is van de realisatie van de beoogde ambities en richtlijnen. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Versterken van de hoofdgroenstructuur

De AVN pleit voor het verbinden van de groenstructuren parallel aan de kust met de structuren die haaks op de kust lopen, zoals de Duivenvoordecorridor. Daarnaast pleit de AVN voor minder verharding en natuurinclusief bouwen.

Reactie

Het creëren van verbindingen is een wezenlijk onderdeel van de Ontwerp-Omgevingsvisie. Dat geldt ook voor natuurinclusief bouwen. We zien dit als een bevestiging van het beleid dat is uitgewerkt. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

De woningbouwopgave in de ontwerp Omgevingsvisie

De AVN plaatst vraagtekens bij de beoogde 6.000 woningen en pleit voor een behoefte-onderzoek en is kritisch op de voorgestelde ontwikkellocaties (vooral die in de hoofdgroenstructuur (Fugro, Van Ruysdaellaan, Park Duyvesteyn) en de ingeschatte aantallen woningen per locatie. Een deel van de locaties blokkeert volgens AVN de groenverbindingen (m.n. Duivenvoordecorridor).

Reactie

Er zijn en worden regelmatig behoefteonderzoeken uitgevoerd. En op dit moment worden de ambities qua woningbouw uitgewerkt in een programma Volkshuisvesting (zie ook hoofdstuk 7 Ontwerp-Omgevingsvisie). Met de beoogde 6.000 woningen kan in de eigen behoefte worden voorzien én een serieuze bijdrage worden geleverd aan de regionale behoefte.

Met behulp van gedegen gebiedskennis is een inschatting gemaakt van de aantallen woningen die op verschillende locaties gerealiseerd kunnen worden. Op basis daarvan is geconcludeerd dat de ambitie van 6.000 woningen realistisch is. Per locatie zal op een later moment op basis van nader uitgewerkte visies en plannen bepaald worden hoeveel woningen daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden. De afwegingleidraad borgt dat voor alle locaties een zorgvuldige afweging plaatsvindt, rekening houdend met de bestaande kwaliteiten van de locatie en de directe omgeving. Die afweging zal in de hoofdgroenstructuur anders zijn dan daarbuiten. De locaties in de Duivenvoordecorridor zijn geen nieuwe ontwikkellocaties. Het zijn locaties die al gerealiseerd worden als onderdeel van bestaande plannen. In de Omgevingsvisie hechten we veel waarde aan de groene verbinding via de Duivenvoordecorridor (hiervoor is eerder de regeling van Glas naar Gras uitgewerkt) . Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Dubbelfunctie natuur

Een aantal gebieden, nu aangegeven als recreatie of landbouw, zijn zeer waardevol voor de natuur. Ze dienen natuur als dubbelfunctie te krijgen. Deze toevoeging is nodig voor: recreatieplassen en bosschages van Vlietland, de weilanden tussen de Noortheylaan en de Duivenvoorde, weilanden ten oosten van de Vliet (de groene buffer van de Provincie (beschermings-categorie 2). Uit tal van natuurscans is gebleken dat deze gebieden worden gekenmerkt door een rijke flora en fauna.

Reactie

De AVN constateert terecht dat een aantal gebieden een dubbelfunctie heeft. Het meest concreet is dat voor Vlietland, waar een deel bestemd is voor intensieve recreatie en een ander deel een natuurfunctie. We zullen de Omgevingsvisie hierop aanpassen en consequent spreken van Recreatie en natuurgebied Vlietland indien wordt gesproken over het gehele gebied.

Voor de overige aanduidingen volgen we de kaarten van het Nationaal Natuurnetwerk, zoals die door de provincie zijn vastgesteld en regelmatig worden geactualiseerd. Mocht actuele informatie over flora en fauna leiden tot aanpassing van die gebiedsgrenzen, dan zullen wij die in ons beleid verankeren. Op dit punt geen aanleiding tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

Groen over de gemeentegrens opnemen in de Omgevingsvisie

De AVN pleit ervoor om groen over de gemeentegrens heen op te nemen in de Omgevingsvisie.

Reactie

Het is duidelijk dat groene kwaliteiten meestal niet beginnen of eindigen bij de gemeentegrens. We hebben de verbindende werking van groen over de gemeentegrenzen erkend door op de visiekaart de verbinding Duinen-Groene Hart aan te geven en door op de kaart invloed regio ook omliggende groengebieden aan te geven zoals Kroonjuweel, weidevogelgebieden en Groene Ruit Den Haag. In voorkomend geval bespreken wij deze doorgaande structuren ook met onze buurgemeenten. Echter, over de grond van de buurgemeenten hebben wij geen zeggenschap. Het heeft dan ook geen meerwaarde om deze op te nemen op de visiekaart. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Waardevolle groen ensembles

Voeg waardevolle groene ensembles toe in tekst en kaart zoals, Hofwijck, molenbiotoop Vliegermolen, molenbiotoop houtzaagmolen Salamander.

Reactie

Op de kaart hoogwaardig verblijfsklimaat staan de landgoederen (waaronder Hofwijck) en op de visiekaart staan die ook als 'overige groene gebieden'. Het groene gebied rond molen de Vlieger staat ook als overig groen gebied; op de visiekaart. De houtzaagmolen de Salamander ligt niet echt in een groen ensemble dat vermeld zou moeten worden in de Omgevingsvisie. De Salamander ligt wel in de brede zone van de Vliet, waarvan de groen/blauwe kwaliteit benadrukt wordt. Het beschrijven en verankeren van molenbiotopen is aan de orde in het omgevingsplan en vraagt geen specifieke aandacht in de Omgevingsvisie. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Openbaar groen en particulier groen

De AVN pleit voor zorgvuldiger beleid voor behoud en herplant van bomen op basis van een goede inventarisatie en doet suggesties voor het stimuleren van particulier groen.

Reactie

De inventarisatie van het bomenbestand is recent opgenomen in het Bomenbeleidsplan, dus daar is in voorzien. Dat biedt in combinatie met deze Omgevingsvisie voldoende sturingsmogelijkheden b.v. in de richting van projectontwikkelaars en particuliere initiatiefnemers. En we werken ook al langere tijd aan het stimuleren van particulier groen (o.a. via de tegeltaxi). De voorstellen zijn te concreet voor de Omgevingsvisie maar kunnen meegenomen worden bij de voorbereiding van het programma groen dat is aangekondigd (hoofdstuk 7). Dit geldt ook de concrete suggesties voor daktuinen (meer dan 30 cm grond) en een puntensysteem voor natuurinclusief bouwen. Daarbij is steeds de vraag wat werkt, meer richtlijnen of stimuleren en kansen benutten. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Gemeentelijke fonds voor verduurzaming van agrariërs

Indiener stelt voor een gemeentelijke fonds op te richten voor verduurzaming van agrariërs.

Reactie

Agrariërs zijn in de eerste plaats ondernemers, die zelf bepalen hoe ze de toekomst van hun bedrijven vormgeven. Wij hebben in de Omgevingsvisie aangegeven agrariërs te willen ondersteunen bij het verduurzamen van hun bedrijven. Daar zien wij echter een eerste verantwoordelijkheid voor het rijk en de provincie. We volgen de ontwikkelingen met belangstelling, denken mee over de planologische mogelijkheden en zullen onze ondernemers waar mogelijk wijzen op de ondersteuningsmogelijkheden die het rijk en de provincie bieden. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Procesvoorstellen

In aanvulling op de inhoudelijke voorstellen doet de AVN voorstellen voor het proces zoals vroege betrokkenheid van maatschappelijke organisaties bij gebiedsontwikkeling, verankering van participatievereisten in de Omgevingsvisie.

Reactie

Wij onderschrijven het belang van vroegtijdige betrokkenheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij het ontwikkelen van beleid, locaties en initiatieven. We hebben dit verankerd in onze participatieverordening. Ook is de verplichting tot participatie verankerd in de Omgevingswet. Opgeteld is dat voldoende waarborg voor een zorgvuldige participatie. Geen aanleiding tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

Suggesties voor aanvullingen en verbetering van de leesbaarheid

De kaarten met de indeling van de gemeente in deelgebieden zijn niet consistent. Kunnen de kaarten t.a.v. 'Landschap, linten en erven' worden gecorrigeerd? Hier missen natuurinbreidingen, dubbelfuncties als natuur en recreatief medegebruik. Ontbrekende natuurgebieden graag aanvullen.

Reactie

Het buitengebied is onderverdeeld in drie gebiedstypen: 'landschap, linten en erven', 'natuurgebied' en 'recreatiegebied'. De basis voor de aanduiding van de natuurgebieden ligt in de gebiedsindeling van het omgevingsplan. Er zijn enkele categorie 1/NNN-gebieden die in de Omgevingsvisiekaart nu niet onder natuurgebied vallen maar onder 'landschap, linten en erven'. We zullen de Omgevingsvisie aanpassen en de categorie 1 gebieden en de NNN-gebieden onder 'natuurgebied' opnemen.

Inbreidingen

De kaart met de 'Inbreidingen' is niet compleet: buurten als Buitenvoorde, Noorthey, Vlietvoorde-weide en de Groene Horsten, alle in de Duivenvoordecorridor, zijn er niet in opgenomen, terwijl deze al gebouwd zijn, of in aanbouw zijn. Daarentegen zijn die gebieden nu opgenomen bij 'Landschap, linten en erven'.

Reactie

Indiener merkt terecht op dat sommige inbreidingslocaties ontbreken. We zullen de genoemde buurten toevoegen onder woongebied (recente inbreidingen) net als de overige wijken in de Duivenvoordecorridor en in lijn met de Nota Omgevingskwaliteit.

Hoofdgroenstructuur

Op pag. 50 en pag. 70 wordt de hoofdgroenstructuur verschillend weergegeven. Breng de kaarten met elkaar in overeenstemming. We missen een complete en heldere kaart van de groenstructuur.

Reactie

Indiener merkt terecht op dat er verschillen zijn tussen de kaarten. Op de visiekaart zijn enkele zaken toegevoegd die niet op de themakaart staan verwerkt. We zullen de Omgevingsvisie op dit punt aanpassen.

Voorstellen voor mitigerende maatregelen uit het Omgevingseffectrapport

De AVN pleit voor implementatie van de voorstellen uit het OER in de Omgevingsvisie. Antwoord op hoofdlijnen: We hebben de voorstellen voor mitigerende maatregelen ook gezien en geanalyseerd. Waar mogelijk zijn deze al verwerkt in de Ontwerp-Omgevingsvisie, vaak lenen ze zich echter beter voor doorwerking in bijvoorbeeld de programma's die we in hoofdstuk 7 hebben benoemd. Meer in detail zijn de volgende antwoorden van toepassing:

- Beperk de recreatiedruk in natuurgebieden door zonering en geleiding in natuurgebieden;
Reactie De meest kwetsbare natuurgebieden (Natura 2000-gebieden) bevinden zich buiten de gemeentegrenzen. Aan afleiding van de recreatiedruk wordt concreet gewerkt via uitbreiding van Leidschendammerhout (gebiedsprogramma in voorbereiding). Ook gebeurt het afleiden van de recreatiedruk binnen gebieden als de Nieuwe Driemanspolder.
- Zorg voor gedegen monitoring van de biodiversiteit, beschermde soorten en natuurgebieden;
Reactie De Omgevingswet bevat een monitoringsverplichting voor mer-plichtige besluiten: onder de Omgevingswet dienen aanzienlijke milieueffecten gemonitord te worden (artikel 16.42a van de Omgevingswet en artikel 11.4 en 11.5 van het Omgevingsbesluit). Een Omgevingsvisie is zo'n mer-

plichtig besluit. Het OER bevat voorstellen voor monitoring, zoals het monitoren van de recreatiedruk en het voorkomen van (niet-)beschermde icoonsoorten. Deze voorstellen nemen wij mee in onze aanpak voor monitoring.

- Voorkom grootschalige ontwikkelingen in groene buffers, indien dit niet mogelijk is zorg dat de ontwikkelingen voldoende ruimte bieden aan de natuur.

Reactie *De rode draad in de Omgevingsvisie is de realisatie van stedelijke opgaven in bestaand stedelijk gebied, rekening houdend met de bestaande kwaliteiten. Voor Stompwijk loopt nog een gebiedsproces om te bepalen waar de woningen komen. Op elke ontwikkellocatie gaan we uit van natuurinclusief bouwen. Ook werken we gemeentebreed toe naar 10 % meer biodiversiteit in 2035 en 50 % meer stadsnatuur in 2050. Op grote ontwikkellocaties hanteren we de 3 / 30 / 300-richtlijn.*

- Minder intensieve landbouw leidt eveneens tot een afname in stikstofemissies.

Reactie *Zie hiervoor, dat onderschrijven wij, maar het voortouw daarvoor ligt bij het rijk en de provincie.*

- Bevorder het gebruik van langzaam verkeer (zoals wandelen en fietsen) en het openbaar vervoer, dit reduceert de stikstofdepositie;

Reactie *Dat is een tweede rode draad in de Omgevingsvisie via implementatie van het STOMP-principe. Bij STOMP geven we achtereenvolgens prioriteit aan Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility as a service en dan pas de Privéauto. We zetten daarom in op voetgangersparels, een evenwichtig netwerk aan (door)fietsroutes, goed benutte OV-locaties en voldoende ruimte voor deelmobiliteit. We beperken de snelheid van 50km/u tot enkele hoofdwegen en richten overige wegen in als 30km/u en 15km/u gebieden.*

- Voorkom verstoring van weidevogelgebied of breng elders in de gemeente waardevol weidevogelgebied terug;

Reactie *In de Omgevingsvisie zijn geen directe aantastingen van weidevogelgebieden voorzien ten gevolge van woningbouw. Mocht dit zich bij de uitwerking in gebiedsprogramma's voordoen, dan is compensatie via de bescherming van het Nationaal Natuurnetwerk gewaarborgd. Verstoring van weidevogelleefgebieden kan indirect optreden ten gevolge van een toenemende recreatiedruk. Zoals benoemd bij uw eerste vraag, bevat de Omgevingsvisie de ambitie om de recreatiedruk af te leiden naar de Leidschendammerhout en de Nieuwe Driemanspolder*

Voorgaande opmerkingen leiden niet tot aanpassing van de Omgevingsvisie en / of het Omgevings-effectrapport.

3.11 Indiener(s) zienswijze 11

Samenvatting zienswijze 11.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vlietland-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

We hebben de aanduiding voor Vlietland gebaseerd op de beschrijving uit het vastgestelde bestemmingsplan. In de bestaande bestemmingsplannen kent het noordelijk deel van Vlietland (ten noorden van de Weegsloot) een enkelbestemming recreatie. De omschrijving van Vlietland-Noord als recreatiegebied is daarmee correct. Het zuidelijk deel van Vlietland (ten zuiden van de Weegsloot) heeft de enkelvoudige bestemming natuur. Het is daarom ook correct om (heel) Vlietland te omschrijven als recreatie- en natuurgebied. Wij zullen de Omgevingsvisie op dit punt aanpassen en deze gecombineerde aanduiding consequent doorvoeren, in de tekst en de kaartbeelden.

3.12 Indiener(s) zienswijze 12 Luiten Food

Samenvatting zienswijze 12.

Ruimte voor groei van bedrijven

Om werkgelegenheid in de kern te behouden, moet voldoende ruimte worden gegeven aan bedrijven om te groeien. Er is behoefte aan voldoende fysieke ruimte, duidelijke kaders en flexibele mogelijkheden om duurzaam te kunnen groeien. Een lange termijnvisie op economische groei gecombineerd met leefbaarheid is nodig. De indiener roept de gemeente op om in de Omgevingsvisie en het gebiedsprogramma Stompwijk ruimte te reserveren voor het behoud en groei van lokale bedrijven.

Reactie

Voor een toekomstbestendig Stompwijk is leefbaarheid en vitaliteit belangrijk. In de Ontwerp Omgevingsvisie wordt op verschillende plaatsen aandacht besteed aan het belang van behoud en groei van werkgelegenheid in de gemeente. De ambitie is om het aantal arbeidsplaatsen met 3.000 á 4.000 te laten groeien. Ook is er expliciet aandacht besteed aan behoud en versterking van de bedrijventerreinen, dat geldt ook voor Stompwijk. Uit het behoefteonderzoek voor het gebiedsprogramma is een behoefte van €4.000m² voor Stompwijk naar voren gekomen. Die wordt meegenomen bij de uitwerking van het gebiedsprogramma. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.13 Indiener(s) zienswijze 13

Samenvatting van zienswijze 13.

Ontwikkellocaties

Op de locatie rondom NS Station Laan van NOI is een halve cirkel ingetekend. Dit betreft de ontwikkellocatie waar nieuwbouw binnen de gemeente kan worden gerealiseerd.

Op deze locatie is echter alleen een grootschalige ontwikkeling mogelijk op de locatie van een benzinestation. Binnen de halve cirkel liggen verder alleen bestaande woningen. Hier kan geen ontwikkeling plaatsvinden.

Als er op de locatie van bestaande bebouwing wel een ontwikkelmogelijkheid is, verzoekt de indiener de gemeente dit goed te duiden (waarom, hoe, wanneer, binnen welke kaders).

Reactie

De ontwikkellocaties zijn bewust globaal aangegeven op de kaarten van de Omgevingsvisie. Duidelijk is wel dat de ontwikkeling rondom station Laan van NOI geen betrekking heeft op de bestaande woningen. Als een locatie daadwerkelijk in ontwikkeling wordt genomen zal uiteraard participatie plaatsvinden om de ontwikkelingsmogelijkheden te bepalen en de plannen verder uit te werken. De afwegingsleidraad en beschrijvingen van de deelgebieden in de Omgevingsvisie vormen de kaders voor de uitwerking en afweging. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.14 Indiener(s) zienswijze 14

Samenvatting zienswijze 14

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.15 Indiener(s) zienswijze 15

Samenvatting zienswijze 15.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.16 Indiener(s) zienswijze 16

De indiener van deze zienswijze is dezelfde indiener van zienswijze 12. Voor behandeling zie 3.12.

3.17 Indiener(s) zienswijze 17

Samenvatting zienswijze 17.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.18 Indiener(s) zienswijze 18

Samenvatting zienswijze 18.

Agrarisch, natuur en recreatie

Het lijkt ons het beste om er zo min mogelijk mensen/bewegingen te laten zijn. Agrarisch zoals het nu is {koeien, schapen, paarden} lijkt ons het beste. Gaat beter op in de natuur dan mensen.

Er wordt veel geld besteed aan de vogelpas, de ganzen die graag in de weilanden zitten hebben dan geen ruimte meer. Het is nu een fantastisch verbindingsstuk Vogelpas/ Weiland/ Driemanspolder.

Dus geen recreatie !!

De laatste boeren die er nu nog zijn houden het landschap keurig bij. Wij hopen dat er iemand bij is met Hart voor de natuur.

Reactie

In de Omgevingsvisie is in paragraaf 6.6 de betekenis van het buitengebied voor onze gemeente beschreven. Daarin geven we ook aan dat er ruimte moet blijven voor de agrarische sector en dat deze van belang is voor het beheer van het landschap. Daarnaast zien we ook mogelijkheden om de natuur te versterken en ruimte te bieden voor recreatie en toerisme. (ook als verdienmogelijkheid voor de agrarische sector). Nieuwe initiatieven zullen we steeds zorgvuldig afwegen op basis van de afwegingsleidraad. We denken dat alle verschillende belangen daarmee voldoende gewaarborgd zijn. Geen aanleiding voor aanpassing van de Omgevingsvisie.

3.19 Indiener(s) zienswijze 19

Samenvatting zienswijze 19.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.20 Indiener(s) zienswijze 20

Samenvatting zienswijze 20.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.21 Indiener(s) zienswijze 21

Samenvatting zienswijze 21.

Indiener is kritisch op een aantal punten uit de afwegingsleidraad, zoals:

Punt 2 Aansluiten bij identiteit: En pleit voor behoud van ontwikkelruimte.

Punt 3 Beperking van verharding.

Punt 6 Struinpaden en laadpunten: Deze zijn strijdig met de biodiversiteit in punt 17.

Punt 7 Afname van zwaar verkeer is een goed punt, maar mag ondernemers niet beperken.

Punt 8 Hoe verhouden vrijstaande woningen zich tot de aansluiting op de Cultuurhistorische structuren?

Punt 10 Een inclusieve en sociale omgeving, dat is een hele mooie richtlijn, maar summier.

Punt 13 Recreatie en toerisme alleen passend in het landschap en rekening houdend met de dieren.

Punt 16 Hoe wordt circulariteit in de praktijk uitgevoerd?

Punt 17 Versterken van de biodiversiteit op een erf: Dat geeft extra onderhoud, kosten en verrommeling.

Reactie

De afwegingleidraad is bedoeld om nieuwe initiatieven en projecten zoveel mogelijk te laten bijdragen aan de doestellingen van de Omgevingsvisie. Het zijn geen absolute richtlijnen waar alle initiatieven aan moeten voldoen. In gesprek met de initiatiefnemer bespreken we op welke manier het initiatief zou kunnen bijdragen. En dan kan het bijvoorbeeld zo zijn dat voor een erf dat nog volop in bedrijf is beperking van het verhard oppervlak geen optie is, omdat er juist extra opslagruimte nodig is voor opslag van te hergebruiken materialen (circulariteit). Maar misschien zijn grasbetontegels wel inpasbaar. De initiatiefnemer kan zelf een voorstel doen voor de te nemen maatregelen en oplossingen. Wel zullen we alle aspecten met de initiatiefnemers bespreken en aan het eind beoordelen of een initiatief voldoende bijdraagt aan de ambities en doelen uit de Omgevingsvisie.

3.22 Indiener(s) zienswijze 22 Stichting Horst & Weide

Samenvatting zienswijze 22.

Bebouwing, verstoring natuur en buitengebied

In de richting die de Ontwerp Omgevingsvisie verwoordt kunnen wij ons in algemene zin vinden. Indiener is blij dat de Ontwerp Omgevingsvisie bebouwing van het buitengebied uitsluit. De aanwijzing tot Groene Buffer, als onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland door de provincie Zuid-Holland ondersteunt dat.

Indiener is kritisch op een mogelijke ontsluiting van de Duivenvoordse-Veenzijdse Polder via een wandelpad langs de N14 omdat dit zeker zal leiden tot verstoring van de natuur in de polder.

Verder doet de indiener tot slot de suggestie aan de hand nog eens naar het Pact van Duivenvoorde te kijken. Door het Pact weer gezamenlijk op te pakken (voor een grotere kans van slagen bij voorkeur in overleg met de eigenaren en boeren), zijn veel grotere stappen te maken dan dat elke gemeente dat apart op zijn eigen manier gaat doen.

Reactie

Het is goed om te lezen dat de stichting zich in algemene zin kan vinden in de Ontwerp-Omgevingsvisie. Wat betreft de ontsluiting van de Duivenvoordse-Veenzijdse polder hebben wij een verkenning aangekondigd. Daarbij zullen de belangen van de natuur op een zorgvuldige wijze worden afgewogen tegen de andere belangen. De afwegingsleidraad vormt daarvoor een concreet hulpmiddel.

Voor wat betreft het Pact van Duivenvoorde. Daar wordt in goede samenwerking aan gewerkt via de landschapstafel Duin-, Horst en Weide. Er is geen aanleiding voor aanpassing van de Omgevingsvisie.

3.23 Indiener(s) zienswijze 23

Samenvatting zienswijze 23.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

Planologische verankering

In de Omgevingsvisie staat vermeld onder de tekst Vlietland 'de plannen zijn planologisch verankerd'. De indiener is van mening dat deze tekst geen recht doet aan de huidige situatie en de discussie die speelt over de bestemmingsplan-wijziging en verzoekt deze tekst te wijzigen.

Reactie

De indiener gaat voorbij aan het bestaande, onherroepelijke, bestemmingsplan uit 2005. Op basis van dit bestemmingsplan zijn de plannen voor de realisering van recreatiewoningen in Vlietland al planologisch verankerd. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.24 Indiener(s) zienswijze 24 provincie Zuid-Holland

Samenvatting zienswijze 24.

Woningbouw

In paragraaf 5.1 wordt gesproken over minimaal 30% sociale huur. Dat moet 1/3 zijn (dus 33,3%).

Reactie

Ambitie van de regionale woondeal is om 2/3e 'betaalbaar' aan de woningvoorraad toe te voegen waarvan de helft door de woningcorporaties wordt gebouwd; dat is 33,3%. Het corporatiedeel (33,3%) is in de woondeal gesplitst in 5/6e sociaal en 1/6e middenhuur resp. 27,8% sociaal en 5,5% middenhuur. Met minimaal 30% sociale woningbouw wordt dus ruim (+ 2,2%) voldaan aan het uitgangspunt van de woondeal.

Bosopgave

In uw eerdere nota van beantwoording gaf u aan dat iets aan de bosopgave zou doen. Dit is echter nog niet terug te vinden in de visie.

Reactie

Op pagina 97 in de Ontwerp-Omgevingsvisie is de volgende formulering opgenomen: “Voor het Leidschendammerhout werken we aan een gebiedsvisie/programma gericht op uitbreiding van natuur, bos en inclusieve recreatieve functies”. Daarmee geven we concreet invulling aan de bosopgave. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Vlietland

Ten aanzien van Vlietland en uw teksten over recreatiegebieden hebben wij een aantal tekstuele opmerkingen:

- Par 6.6 C: Een specifiek deel van ons buitengebied, Vlietland, is gericht op intensieve recreatie. Dit is niet volledig correct, omdat sprake is van een deel dat zich richt op intensieve en een deel op extensieve recreatie. Indiener verwijst naar een gedetailleerde uitwerking in het ontwikkelperspectief Vlietland. Daarnaast is het van belang dat er een heldere zonering is en blijft tussen de extensieve zuidwestzijde van Vlietland en de intensievere zone aan de Noordoostzijde'. Indiener verzoekt de tekst in de Omgevingsvisie overeen laten komen met de tekst van het ontwikkelperspectief.
- Par 6.6 C: Indiener wijst erop dat Vlietland bestaat uit 2 plassen. Waarvan voor de Noordplas de beschrijving wel klopt maar niet voor de Meeslouwerplas. Die is juist meer gericht op extensieve recreatie. Graag onderscheid maken.
- Par 6.6 C: Vlietland is daarmee één van de acht Hollandse Plassen; intensieve recreatiegebieden waar veel gebeurt. Het lijkt geen juiste vergelijking dat alle Hollandse Plassen gericht zijn op intensieve recreatie. Bijvoorbeeld de Nieuwkoopse Plassen zijn Natura2000 gebied. Graag nuanceren.
- Par 6.6 C: Indiener mist de link met het ontwikkelperspectief Vlietland waar ook de gemeente destijds aan heeft meegewerkt en de link naar de kwaliteitsimpulsen voor Vlietland waaraan nu gewerkt wordt. Tenslotte zal de zonering zoals beschreven in het ontwikkelperspectief binnen Vlietland in de beschrijving moeten terugkomen.

Reactie

Voor de opmerkingen over zonering en aanduiding van Vlietland verwijzen we naar de reactie op zienswijze 11. Aan het eind van par 6.6C zullen we aanvullend een verwijzing opnemen naar het Ontwikkelperspectief en een korte beschrijving van de zonering opnemen zijnde een extensieve zuidkant van Vlietland en de intensieve noordkant'.

Landschap, linten en erven

- Par 6.6 – Landschap, linten en erven: In de zuidelijke hoek grenst het polderlandschap aan het waterbergings-, recreatie- en natuurgebied de Nieuwe Driemanspolder. Vanwege het succes van de natuurontwikkeling is hier een behoefte aan zonering ontstaan. De Nieuwe Driemanspolder is in de provinciale omgevingsverordening opgenomen als recreatiegebied. Daarnaast zijn bij de aanleg van de Nieuwe Driemanspolder in een bestuursovereenkomst, waar ook de provincie partij bij is, afspraken gemaakt over de inrichting en beheer van het gebied. Indiener verzoekt de Omgevingsvisie te laten aansluiten op de bestuurlijke afspraken.

Reactie

In de 'Wijzigingsovereenkomst Nieuwe Driemanspolder' (12 december 2013) staat in Artikel 9: Het Hoogheemraadschap van Rijnland en de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Zoetermeer dragen gedurende 30 jaar na realisatie van het plangebied zorg voor het beheer, toezicht, onderhoud en instandhouding van het gebied als natuur-, recreatie- en waterbergingsgebied. De Omgevingsvisie is gebaseerd op deze overeenkomst waar de gemeente aan gehouden is.

Volgens de provinciale omgevingsverordening gelden artikel 7.43i over recreatie en artikel 7.43k lid2.e over groene buffers en de natuurwaarde daarvan. De waterbergende functie volgt uit het peilbesluit van Hoogheemraadschap van Rijnland voor dit peilgebied. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Natuurnetwerk Nederland

In uw eerdere nota van beantwoording bij NNN is het volgende ons niet helemaal duidelijk: "Ook in het NNN is ruimte voor andere doelen mits deze de gebiedsdoelen niet onder druk zetten." Het is niet duidelijk wat met gebiedsdoelen wordt bedoeld. Verder is de huidige en potentiële NNN-waarde hier leidend.

Reactie

De tekst heeft betrekking op de beantwoording van een ambtelijke reactie. Deze beantwoording maakt geen onderdeel uit van de ter visie gelegde stukken. Desgewenst kan deze opmerking bij een eerstvolgende gelegenheid ambtelijk worden besproken. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Glastuinbouw en lichte bedrijvigheid.

De Meeslouwerpolder staat als toekomstige glastuinbouw- en lichte bedrijfslocatie aangewezen in uw visie. U geeft ook aan dat, daar waar voor glastuinbouwbedrijven onvoldoende mogelijkheden zijn voor verduurzaming en toekomstbestendigheid, u ruimte ziet voor andere bedrijvigheid. Indien u geeft aan dat het teeltareaal beschermd in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening zodat omzetting daar niet zondermeer mogelijk is. Het provinciale beleid heeft verder als belangrijk streven om de buitengebieden te vrijwaren van grootschalige stedelijke ontwikkelingen. Afgezien van enkele specifieke situaties, moet de nadruk dus meer liggen op behoud van de waarde van het buitengebied voor niet-stedelijke functies en activiteiten.

Reactie

De inzet in de Omgevingsvisie is primair gericht op behoud van de Meeslouwerpolder als glastuinbouwgebied en zeker de door de provincie aangeduide kernzone. Maar de realiteit gebiedt ons rekening te houden met afname van het glastuinbouwareaal. Daarbij is het van belang om verrommeling te voorkomen en tijdig voor te sorteren op mogelijke andere functies. Voor het gebied wordt gewerkt aan een gebiedsvisie/programma, die we uiteraard in overleg met de provincie gestalte geven. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Beoogde ontwikkellocaties rondom Stompwijk

U geeft hierover aan u dat de hoofdambitie is om de opgave qua woningbouw en werkgelegenheid zoveel mogelijk binnenstedelijk te realiseren. Voor Stompwijk heeft u als ambitie het behoud van de vitaliteit van het dorp, door 190 woningen in de komende 10-15 jaar te realiseren. U voorziet dat het ook noodzakelijk is ruimte te creëren voor woningbouw buiten BSD. Dit is niet in lijn met het provinciale beleid zoals hierboven ook al genoemd. De onbebouwde ruimte moet behouden blijven voor toekomstbestendige landbouw, water-, bodem- en klimaatopgaven, natuurherstel, recreatie en voor de energietransitie. In het vigerende beleid zijn deze gronden beschermd met beschermingscategorie 2 voor ruimtelijke kwaliteit, waar alleen “aanpassing” van de structuur is toegestaan en geen “transformaties”. Ruimte creëren voor woningbouw neigt snel naar transformatie van een gebied, waardoor ontwikkeling buiten BSD niet mogelijk is rondom Stompwijk. Wij verzoeken u de visie hierop aan te passen.

Reactie

De Omgevingsvisie is genuanceerder over het eventueel bouwen buiten het BSD dan in de zienswijze wordt aangegeven. Letterlijk is de volgende passage opgenomen: “De keuze (is) om woningbouw via een combinatie van ontwikkelingsrichtingen waar proberen te maken. In ieder geval door inbreiding en functieverandering van bestaande bebouwde erven in het lint of percelen in de kern van Stompwijk. Aanvullend via een nog nader te onderzoeken en uit te werken voorstel, waarbij gedacht kan worden aan transformatie van een deel van de sportvelden, beperkte uitbreiding aan de westkant van Stompwijk en/of uitbreiding in de Westeinderpolder. In alle voorstellen wordt behoud van goede sportvoorzieningen voor Stompwijk gewaarborgd.”

De Omgevingsvisie beschrijft de mogelijkheden die (nog steeds en in goed overleg met de provincie via het Gebiedsprogramma kern Stompwijk) worden onderzocht, maar wijst geen locaties aan. Op basis van de uitgangspunten van het provinciaal beleid wordt het eventuele bouwen buiten BSD tot een minimum beperkt. Daarbij is het denkbaar dat uiteindelijk een nadere afweging gemaakt zal moeten worden tussen de (daadwerkelijk) aanwezige kwaliteiten van het landelijk gebied en het belang van de leefbaarheid (ook een provinciale doelstelling) van Stompwijk. Het gesprek daarover voeren wij graag de komende maanden met de provincie. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.25 Indiener(s) zienswijze 25 Adviesraad Sociaal Domein

Voor het advies van de Adviesraad Sociaal Domein Leidschendam-Voorburg, zie de behandeling in hoofdstuk 4 onder 4.2.

3.26 Indiener(s) zienswijze 26 gemeente Den Haag

Samenvatting zienswijze 26.

De pro-forma zienswijze van de gemeente Den Haag. De inhoudelijke zienswijze wordt onder zienswijze 75 behandeld.

3.27 Indiener(s) zienswijze 27

Samenvatting zienswijze 27.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.28 Indiener(s) zienswijze 28

Samenvatting zienswijze 28.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.29 Indiener(s) zienswijze 29

Samenvatting zienswijze 29.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.30 Indiener(s) zienswijze 30 stichting Mooi Voorburg

Samenvatting zienswijze 30.

Wij onderschrijven centraal gestelde gebiedskenmerken aansluitend bij de kwaliteit van centrum Voorburg. Verdichting in het gebiedstype Historisch Lint (OV-halte (station) Voorburg) vraagt meer dan zorgvuldigheid. Indiener pleit voor:

- Voor het centrum van Voorburg een bouwhoogte van 15 meter met enkele uitzonderingen.
- In een vroeg stadium van ontwikkeling dienen de spelregels voor de OV-locatie Voorburg bepaald te worden gebaseerd op de geschiedenis van de locatie en de visie op de termijn van 2040.
- Het resultaat van die visie zou volgens indiener kunnen zijn: door de Huygenstunnel nieuw groen door de Hofwijcktuin (25.000m²), vergroting van groenoppervlak op het Hofwijckperceel met 3.000 m², ondergrondse functies, twee inbreidingskavels op tracé A 12 ter grootte van één voetbalveld, een ondergronds OV-station en verkeersveiligere op- en afritten voor de A 12 aan de Maanweg.

Reactie

Het is nog onduidelijk hoe de ambities voor de OV-locatie station Voorburg gerealiseerd kunnen worden. Wellicht is voor een deel transformatie van bestaande gebouwen mogelijk of kan een deel door sloop / nieuwbouw worden gerealiseerd. Duidelijk is wel dat een eventuele ondertunneling van de A12/spoorzone grote kansen biedt voor de stationsomgeving, niet in de laatste plaats voor de tuinen van Hofwijck. De afwegingsleidraad borgt in algemene zin een passende bouwhoogte, aansluiting op bestaande omgeving en het rekening houden met historie bij de beoogde ontwikkeling.

Zodra zich kansen voordoen zullen wij de mogelijkheden voor de stationslocatie nader uitwerken en concretiseren wat 'aansluiten op de bestaande kwaliteiten in de directe omgeving' betekent voor de ontwikkellocatie. Wij zien geen aanleiding om in de Omgevingsvisie nadere spelregels vast te leggen of de hoogte te beperken tot 15 m. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.31 Indiener(s) zienswijze 31 Bomenbond Rijnland

Samenvatting zienswijze 31.

De Bomenbond Rijnland complimenteert uw college met de aandacht voor natuur, biodiversiteit en klimaatadaptatie in de concept Omgevingsvisie 2050. Wij zijn ook positief over het Omgevingseffectrapport (OER). Hierin wordt verhelderd wat de effecten zijn van het uitvoeren van de ontwerp-Omgevingsvisie. Wij hebben tevens enkele opmerkingen op de ontwerp-Omgevingsvisie.

Beschermde natuur

Indiener verzoekt dringend de ontwerp-Omgevingsvisie zodanig aan te passen dat er in 2050 minstens een score voldoende kan worden gegeven voor beschermde natuurgebieden en voor soortenbescherming en biodiversiteit, en ook voor klimaatmitigatie.

Reactie

De Omgevingsvisie heeft duidelijke ambities voor versterking van het groen en de biodiversiteit zoals streven naar 10% meer biodiversiteit in 20235 en 50% meer stadsnatuur in 2050, het hanteren van de 3/30/300-richtlijn op grote ontwikkellocaties en natuurinclusief bouwen. Het belangrijkste punt van kritiek in het Omgevingseffectrapport is dat de maatregelen daarvoor nog niet concreet zijn uitgewerkt. Dat is recent voor een deel wel gebeurd in het Bomenbeleidsplan (15 juli 2025) en zullen we verder oppakken bij het aangekondigde programma groen. De Omgevingsvisie lijkt ons niet geschikt voor die uitwerking. Daar waar het gaat om de bescherming van de natuurgebieden binnen het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) ligt er een eerste verantwoordelijkheid bij de provincie en het rijk. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Vlietland-Noord

Wij verzoeken u daarom de omschrijving van Vlietland-Noord in de ontwerp-Omgevingsvisie te veranderen in natuur- en recreatiegebied Vlietland-Noord.

Reactie

Zie reactie op zienswijze 11.

Bomen, biodiversiteit en Vlietland-Noord

Wij verzoeken u aan te geven hoe de ambities met betrekking tot bomen en biodiversiteit enerzijds en de plannen voor bebouwing van Vlietland-Noord anderzijds met elkaar in overeenstemming kunnen worden gebracht, zonder dat de leefomgeving achteruit gaat.

Reactie

Zie reactie op zienswijze nr. 11. Binnen de kaders van het vastgestelde bestemmingsplan en de nog op te stellen plannen zal moeten worden gezocht naar mogelijkheden om de impact op de omgeving zoveel mogelijk te beperken.

Stikstof

Wij verzoeken u concreter en ambitieuzer te zijn op het gebied van stikstofemissie, in die mate dat de ambities in de Omgevingsvisie waarneembaar kunnen worden verwezenlijkt.

Reactie

Het stikstofvraagstuk is complex. En de verantwoordelijkheid om tot oplossingen te komen ligt in belangrijke mate bij het rijk en de provincie in samenwerking met de agrarische sector en andere sectoren. De sturingsmogelijkheden van de gemeente zijn beperkt. Wij committeren ons aan de regelgeving die voor stikstof van toepassing is en zorgen ervoor dat onze projecten daaraan voldoen. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Recreatiedruk op natuurgebieden

Indiener verzoekt de gemeente zich rekenschap te geven van de verstoring van de natuurgebieden door de toename van de recreatiedruk, die weer ontstaat door de toename van het inwonersaantal, en daarna beleid te ontwikkelen om deze verstoring tegen te gaan.

Reactie

Wij zijn ons bewust van de extra recreatiebehoefte als gevolg van een toename van het aantal woningen en inwoners. Dat is ook een belangrijke reden waarom wij werken aan de recreatieve, historische en landschappelijke waarden in de Duivenvoordecorridor en gaan werken aan uitbreiding van natuur- / recreatiegebied Leidschendammerhout. Daarmee kan een deel van de recreatiedruk worden afgeleid van de meer kwetsbare Natura 2000 gebieden. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Vlietland-Noord

Indiener stelt dat het belang van een toename van arbeidsplaatsen er (in Vlietland-Noord) niet is en dat het belang van extra bedrijvigheid op z'n minst twijfelachtig is. Wij verzoeken u deze tekst te schrappen uit de Omgevingsvisie 2025.

Reactie

Zie reactie op zienswijze nr 11. Wij hebben de ambitie om het gebied recreatief en toeristisch aantrekkelijk te maken en zien daarin een belangrijke economische waarde in het verder ontwikkelen van de recreatieve mogelijkheden. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Veiligheid en Vlietland-Noord

De hierboven genoemde veiligheidsrisico's (voor Vlietland-Noord) zouden ook in de Omgevingsvisie moeten worden opgenomen. In de uitwerking van de visie zal de inzet op het verminderen van deze risico's geconcretiseerd moeten worden.

Reactie

Zie reactie zienswijze nr 11. De veiligheid is afgewogen bij vaststelling van het bestemmingsplan en zal nader worden afgewogen bij de vergunningverlening. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Soortenbescherming en biodiversiteit

Indiener verzoekt om een extra inspanning om de ambities ten aanzien van soortenbescherming en biodiversiteit te behalen.

Reactie

In de Omgevingsvisie hebben wij heldere ambities en richtlijnen opgenomen en een pleidooi gehouden voor het benutten van kansen. Die ambities hebben we recent uitgewerkt in het Groenactieplan 2024-2026 (november 2023) en Bomenbeleidsplan (juli 2025) en zullen we onder andere verder gestalte geven via het aangekondigde programma groen. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.32 Indiener(s) zienswijze 32 Initiatiefgroep Huygenstunnel

Samenvatting zienswijze 32.

Huygenstunnel en de tuin van Hofwijck

Indiener stelt dat op termijn de Huygenstunnel wordt gerealiseerd en de tuin van Huygens' Hofwijck in ere kan worden hersteld. Om die reden alleen al kan er geen verdichting rond het OV Knooppunt station Voorburg plaatsvinden.

Daarnaast verdient het aanbeveling om nu al toekomstgericht met de randen van de toekomstige tuin om te gaan en de hoogte voor de omgeving van station Voorburg te beperken tot 15 á 20 m. Indiener pleit ook voor uitbreiding van Park Sonnenburgh als overgang naar de herstelde tuin van Hofwijck.

Reactie

Zie ook de reactie op de zienswijze nr 30. Realisatie van de Huygenstunnel is nog onzeker, maar daar zijn we mee aan de slag. Onder andere via de regionale verkenning 'Afslag Meerwaarde' van het Kennis en Innovatieplatform Stedelijke Snelwegen en Ruimtelijke ontwikkeling (SSRO). In de Omgevingsvisie is duidelijk verankerd dat ontwikkelingen in zijn algemeenheid moeten aansluiten op de omgeving. Bij grote ontwikkelingen kan ook een nieuwe omgeving worden gerealiseerd. We zien geen aanleiding om de ontwikkelingsmogelijkheden voor station Voorburg en omgeving op voorhand nader in te perken. Een eventuele uitbreiding van Park Sonnenburgh kan onderwerp van onderzoek zijn bij de uitwerking van een gebiedsvisie voor de ontwikkellocatie station Voorburg. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.33 Indiener(s) zienswijze 33

Samenvatting zienswijze 33

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied. De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.34 Indiener(s) zienswijze 34

Samenvatting zienswijze 34.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.35 Indiener(s) zienswijze 35

Samenvatting zienswijze 35

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.36 Indiener(s) zienswijze 36

Samenvatting zienswijze 36.

Bezwaar tegen plannen voor de Vlietzone

Als een van de bewoners aan de Vliet is indiener tegen de plannen voor de polder aan de oostzijde van de Vliet, die thans tot volle tevredenheid agrarisch is. In uw visie die de blik richt tot en met 2050 geeft u aan dat de Vlietzone geüpgraded dient te worden en de natuurlijk recreatieve functie versterkt moet worden door o.m. waterpartijen, bossen etc. Nog afgezien van de ontbrekende realiteitszin is er geen duidelijkheid over de beheerskosten w.o. controle / handhaving en onderhoud.

Een afweging en prioritering in dit visie document (met juridische waarde) over de vele toekomstige wensen en functieveranderingen en versterkingen ontbreekt ook volledig. De Vlietzone wordt in deze planfase niet bebouwd maar gebruikt als transitiezone. Het thans open en gewaardeerde polderlandschap (historisch bepaald) moet niet verder aangetast worden met ruimtelijke tekentafel ingrepen, die er niet thuishoren. Tot slot het proces. Het is volgens indiener onduidelijk waar de invloed van burgers via participatie stappen heeft doorgewerkt in het plan.

Reactie

Eén van de uitgangspunten in de Omgevingsvisie is dat de groei in aantal woningen en arbeidsplaatsen gepaard gaat met de groei van de voorzieningen. Dat geldt ook voor de voorzieningen voor recreatie. Daar is onder andere de Leidschendammerhout voor bedoeld. De plannen voor de Leidschendammerhout zullen nog worden uitgewerkt in de vorm van een gebiedsprogramma. Dan zal er ook meer duidelijkheid moeten ontstaan over de haalbaarheid, de kosten, de beheermogelijkheden et cetera. Pas als daar duidelijkheid over is kunnen helder afspraken worden gemaakt met alle betrokkenen.

Behoud van het groene buitengebied is een ander belangrijk uitgangspunt voor de Omgevingsvisie. Maar recreatie en natuur achten wij passende functies binnen dat groene buitengebied.

Tenslotte, wij denken dat de Omgevingsvisie wel degelijk prioriteiten aangeeft. De afwegingleidraad in hoofdstuk 5 is daar een concreet voorbeeld van. De resultaten van de participatie hebben we samengevat in de Omgevingsvisie en in een aparte bijlage. De belangrijkste onderwerpen uit die samenvattingen komen volgens ons herkenbaar terug in de Omgevingsvisie. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.37 Indiener(s) zienswijze 37

Samenvatting zienswijze 37.

Agrarisch gebied behouden

- Indiëners willen graag terugzien in de Omgevingsvisie dat het Agrarisch gebied langs de Oostvlietweg de agrarische bestemming behoud en dat het gebied dus Agrarisch, Authentiek en Open is en blijft.
- Agrarische gronden van de overheden en TBO s ten goede komen aan de met het bedrijf in dit gebied gevestigde ondernemers, om hiermee de polder en de Leidschendammerhout te versterken.

- Natuur- en recreatie uitbreidingen e.d. indien noodzakelijk alleen in het stuk tussen Leidschendam (de Star) en Gemaal Oostvlietweg plaatsvinden,
- De Omgevingsvisie toeziet dat schade door natuuruitbreiding of drinkwaterwinning of andere nog niet bekende, niet agrarische activiteiten gecompenseerd worden in grond of geld.
- Indieners willen graag terugzien in de Omgevingsvisie dat de bestaansmogelijkheden voor ons agrarisch bedrijf (en dit geldt ook voor de overige agrarische ondernemers/grondbezitters) behouden blijven.

Reactie

In de Omgevingsvisie is met name in paragraaf 6.6 aangegeven wat het belang is van de agrarische sector voor het buitengebied. Op pagina 94 bovenaan is echter ook helder aangegeven dat er mogelijkheden zijn voor functieverandering. Via het gebiedsprogramma Leidschendammerhout wordt verkend wat de mogelijkheden zijn om de ruimte voor natuur, recreatie en bos te vergroten. Dit doen we omdat met het groeiende aantal inwoners ook de behoefte aan natuur en recreatie toeneemt. Zodra de interne voorbereiding voor het gebiedsprogramma is afgerond zullen we dit via participatie met de omwonenden en ondernemers bespreken en uitwerken. Meer duidelijkheid kunnen we in de Omgevingsvisie niet geven. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.38 Indiener(s) zienswijze 38

Samenvatting zienswijze 38.

Ongelijkvloerse kruisingen bij de Mall

In de ontwerp Omgevingsvisie en het Omgevingseffectrapport zet de gemeente de ongelijkvloerse kruisingen met de N14 in als de oplossing om de autobereikbaarheid van de Mall te verbeteren. Indiener stelt dat er geen studie beschikbaar is die dat kan staven. Tevens is het effect op de omliggende wijken (bereikbaarheid en leefbaarheid) niet in ogenschouw genomen in het Omgevingseffectrapport. Tevens is in beide documenten de strekking van de uitspraak van de Raad van State van 7 mei 2025 met betrekking tot het Bestemmingsplan Stedelijk, niet meegenomen. Indiener concludeert dat de gevolgen van de ongelijkvloerse kruisingen niet zijn onderzocht op een manier waarnaar gerefereerd wordt in de RvS uitspraak.

Reactie

In de Omgevingsvisie is het volgende opgenomen: "Ook blijven we ons inzetten voor ontwikkeling van ongelijkvloerse kruispunten bij de N14." Dat is gebaseerd op de veronderstelling dat in het algemeen ongelijkvloerse kruisingen een bijdrage kunnen leveren aan een betere verkeersafwikkelingen en de capaciteit van een kruispunt kunnen bevorderen. Het OER onderschrijft deze veronderstelling met de mitigerende maatregel 'Overweeg ook het realiseren van ongelijkvloerse kruisingen over de N14' bij de beoordeling van de alternatieven (pagina 67 van het OER). Deze mitigerende maatregel is komen te vervallen bij de effectbeoordeling van het voorgenomen beleid, omdat wij deze maatregel al overwogen. Het Rijk heeft het A4 Haaglanden N14 project op pauze gezet. Wij gaan, zodra het A4 Haaglanden-N14 project weer in gang wordt gezet, in gesprek met het Rijk over actualisering van (onderdelen) van het Milieueffectrapport voor het project.

3.39 Indiener(s) zienswijze 39

Samenvatting zienswijze 39.

Toegankelijkheid buitengebied

Indieners zijn onlangs verhuisd naar dit prachtige buitengebied, en zijn fel tegen het beter toegankelijk maken van het landschap in het buitengebied. Wanneer het gebied veel gemakkelijker toegankelijk zou worden met extra fietsbruggen, en opeens toegankelijk wordt voor veel meer en veel grotere groepen recreanten, dan vrezen de indieners dat de kwaliteit van dit natuurgebied onmiddellijk zal dalen, misschien zelfs met onomkeerbare gevolgen van dien. Dit gebied wordt dan waarschijnlijk niet meer met zorg betreden (zwerfafval, afschrikken van vogels, aantasting ecosysteem). Daarnaast voelen zij zich als bewoners van dit gebied ook onveiliger, wanneer er meer directere toegangswegen zullen komen (vandalisme, overlast, diefstal). De conclusie zou moeten zijn, dat dit natuurgebied al toegankelijk genoeg is voor iedereen die er overdag wil zijn; vissers, hardlopers, (lig)fietsers, wielrenners, maatjesfietsers, wandelaars, roeiers, suppers, zwimmers, bootjes, auto's, hondenuitlaters, etc.

Reactie

Wij zien met u dat er veel behoefte is om te sporten en recreëren in het fraaie buitengebied van onze gemeente. Dat is ook de reden dat we in de Omgevingsvisie inzetten op verbetering van de toegankelijkheid van het buitengebied via bijvoorbeeld wandel- en fietspaden en in de Leidschendammerhout onder andere inzetten op vergroting van het natuuroppervlak. Om de door u geschetste negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen, zullen we bij de voorbereiding van concrete projecten overleggen met de omwonenden. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.40 Indiener(s) zienswijze 40 Vidomes

Samenvatting zienswijze 40

Stapeling van ambities en haalbaarheid woningbouwopgave

Wij herkennen ons in de grote lijn van de ambities die zijn opgenomen. Onze zorg ligt echter bij de optelsom van deze ambities. Hoewel wij de afzonderlijke doelen ondersteunen, constateren wij dat hun gezamenlijke effect dreigt te leiden tot forse belemmeringen bij het realiseren van nieuwe sociale huurwoningen. Een te vergaande stapeling van eisen maakt het financieel, door de hoge bouwkosten, en praktisch steeds moeilijker om sociale woningbouwprojecten te realiseren (stadsnatuur, duurzaamheid, parkeren, geluid). Wij vragen u daarom om in de verdere uitwerking van de visie en bijbehorende uitvoeringsinstrumenten nadrukkelijk oog te houden voor de haalbaarheid van de sociale woningbouwopgave.

Ambities volkshuisvesting operationaliseren

Ook vragen wij u om in het volkshuisvestelijk plan de ambities ten aanzien van betaalbare en sociale woningbouw gebouwd door corporaties, die in de regio zijn afgesproken in de Regionale Realisatieagenda

Woningbouw Haaglanden nader te operationaliseren. Om te zorgen dat deze daadwerkelijk gebouwd kunnen worden is het van belang om naast aantallen, ook uitspraken te doen over doelgroepen, kwaliteit en het bijpassend instrumentarium waarin we de afspraken met elkaar vastleggen (Verordening Sociale woningbouw, kavelpaspoort, anterieure overeenkomst of prestatieafspraken).

Doorlooptijden nieuwbouw

Tot slot is het eveneens van belang dat we gezamenlijk in de gemeente gaan sturen op de doorlooptijden van nieuwbouwprojecten, aangezien deze los van de kwaliteitseisen, ook sterk kostenverhogend werken en dit onuitlegbaar is als professionals aan de woningzoekenden in de huidige wooncrisis.

Reactie

Wij herkennen de complexiteit van de optelsom van ambities. Echter, wij erkennen ook het nut en de noodzaak van deze afzonderlijke ambities. De afwegingsleidraad en de prioritering voor de verschillende deelgebieden bieden hulp bij een zorgvuldige en vlotte afweging van deze ambities voor concrete projecten. De intentie is om in overleg met indiener te komen tot betaalbare ontwikkelingen die zoveel mogelijk bijdragen aan de ambities uit de Omgevingsvisie.

Met het operationaliseren van onze ambities voor volkshuisvesting zijn wij – zoals u weet – gestart. We beschouwen de zienswijze op dat punt als een goede reminder. Wij onderstrepen de noodzaak om de doorlooptijden voor de nieuwbouwprojecten te beperken en hopen dat een heldere Omgevingsvisie en een praktische afwegingleidraad daar een bijdrage aan kunnen leveren. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.41 Indiener(s) zienswijze 41 Bewonersplatform Voorburg-Noord

Deze zienswijze is van dezelfde indiener van zienswijze 13 en 55. Zie voor behandeling 3.13.

3.42 Indiener(s) zienswijze 42 Burgerkrachtcentrale (BKC)

Samenvatting zienswijze 42

Keuzes maken

De indiener is van mening dat er met de voorliggende Omgevingsvisie geen keuzes gemaakt zijn. Hierdoor blijven veel opties open en dit geeft geen houvast voor inwoners. Keuzes zullen in de toekomst schuren omdat hier nu geen visie is ontwikkeld. De indiener verwacht visie van het bestuur en de gemeenteraad. De indiener doet een oproep om nu keuzes te maken en deze op te schrijven in een kort en bondig document dat door de inwoners ook gebruikt kan worden in de bepaling op wie zij gaan stemmen.

Reactie

De Omgevingsvisie maakt op hoofdlijnen keuzes, zoals de omarming van het STOMP-principe, de keuze om 6.000 woningen te bouwen, ruimte te maken voor passende bedrijvigheid, voorzieningen en de 3-30-300 richtlijn. Een samenvatting is opgenomen aan het begin van de Omgevingsvisie en een publiekssamenvatting wordt voorbereid. Meer specifieke keuzes worden gemaakt in onderliggende programma's.

Voor een stembepaling is de Omgevingsvisie niet geschikt, hiervoor schrijven de deelnemende partijen hun verkiezingsprogramma's. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.43 Indiener(s) zienswijze 43 Gemeente Rijswijk

Samenvatting zienswijze 43

Energietransitie

De indiener richt zich in de zienswijze op hetgeen de Omgevingsvisie omschrijft over de energietransitie. De plaatsing van warmtenetten is onduidelijk en in de visie geeft de gemeente aan in te zetten op de elektrificatie van de warmtevraag. De indiener verzoekt het college in te zetten op warmtenetten die tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten zijn te realiseren. Om beter aan te sluiten op de regio zouden dit dan middentemperatuur warmtenetten moeten zijn.

Reactie

Op dit moment wordt gewerkt aan het Omgevingsprogramma Warmte als opvolger van de Transitievisie Warmte en Lokale Energiestrategie Leidschendam-Voorburg. In de Lokale Energiestrategie, Transitievisie Warmte en RES 1.0 heeft onze gemeente vanaf het eerste begin van de energietransitie al aangegeven dat de lokale situatie niet helemaal vergelijkbaar is met die van Rijswijk en Den-Haag. In die zin is al jaren duidelijk dat de ondergrond, ruimtelijke verdeling van hoog- en laagbouw, aanwezigheid van archeologie leidt tot hogere maatschappelijke kosten voor grootschalige warmtenetten. In genoemde strategieën is daarom benoemd dat verdere elektrificatie van de warmtevraag in Leidschendam-Voorburg voor de hand ligt.

3.44 Indiener(s) zienswijze 44

Deze zienswijze is van dezelfde indiener van zienswijze 37. Zie voor behandeling 3.37.

3.45 Indiener(s) zienswijze 45 Wijkvereniging Oud-Voorburg

Samenvatting zienswijze 45.

Stedelijke structuur

De indiener verwacht dat door het opstellen van een omgevingsplan voor de wijk Oud-Voorburg gecombineerd met het verkrijgen van de erfgoedstatus, het karakter van de wijk in stand kan worden gehouden.

Reactie

De gemeente hecht waarde aan wijken die de gemeente een eigen karakter geven. Dit unieke karakter willen we behouden. Dat betekent niet dat er helemaal geen ontwikkelingen mogelijk zijn. Dit is uitgewerkt in de afwegingleidraad (hoofdstuk 5) en de beschrijving van de verschillende deelgebieden in hoofdstuk 6. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Woongebied

De indiener pleit voor het bijeenhouden van de huidige groene gebieden, met een hoge recreatieve, gezondheids- en ecologische waarde, en de samenhang in de groenstructuur te versterken. Een verdere verduurzaming van het woongebied moet passen in de historische omgeving.

Reactie

De Omgevingsvisie onderschrijft het belang van groene verbonden gebieden in de gemeente, als onderdeel van een gezonde leefomgeving. Hier zal in toekomstige programma's aandacht aan worden besteed. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Openbare ruimte

De indiener wenst reclame-uitingen op monumenten en langs doorgaande wegen worden verboden binnen het historische centrum.

Reactie

Het historische centrum van het Huygenskwartier en een deel van Damcentrum valt onder het beschermd dorpsgezicht. Dat betekent dat er specifieke richtlijnen gelden voor wat wel en niet is toegestaan op en rondom monumentale panden. Deze regels zijn bedoeld om het karakter en de historische uitstraling van het gebied te behouden. Tegelijkertijd is zichtbaarheid is voor ondernemers cruciaal om te kunnen blijven bestaan. Een algeheel verbod op reclame-uitingen zou ertoe kunnen leiden dat het centrum aan aantrekkingskracht verliest en dat ondernemers moeite krijgen om hun klanten te bereiken. Dat risico willen we voorkomen.

De monumentale waarden en historische kwaliteit van monumenten en beschermde gezichten worden afdoende beschermd door de bestaande juridische instrumenten die deze bescherming met zich meebrengt. Voor het aanbrengen van reclame-uitingen zijn passende richtlijnen en is in veel gevallen een vergunning

nodig. Daarbij toetst de Commissie Omgevingskwaliteit ook altijd of de reclame-uiting binnen beschermde gebieden passend wordt bevonden. Er is dus voldoende sturing om negatieve impact van reclame-uiting op de erfgoedwaarden te voorkomen. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Samen met de burens/ Vlietzone

Grensoverschrijdende gebieden en ontwikkelingen in die gebieden moet samen met burens (van andere wijken of gemeenten) worden aangepakt om zo de samenhang te versterken.

Reactie

Grensoverschrijdende gebieden en ontwikkelingen worden regelmatig besproken met de omliggende gemeenten, regulier en bij de voorbereiding van bijvoorbeeld de Omgevingsvisies en concrete projecten. Ook de provincie speelt daarbij een belangrijke rol, bijvoorbeeld bij de bescherming en ontwikkeling van het gemeentegrens overstijgende Natuurnetwerk Nederland (NNN). Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Waardevolle verbindingen

De indiener wenst dat deze behouden blijven.

Reactie

Het belang van groene verbindingen wordt op meerdere plekken in de Omgevingsvisie benadrukt onder andere op pagina 19, 25 en 32. Geen aanpassing Omgevingsvisie

STOMP

De wijk Oud-Voorburg wordt belast met het versterken en uitbreiden van het OV-netwerk, dit vraagt speciale aandacht.

Reactie

De Omgevingsvisie beschrijft op hoofdlijnen het belang van openbaar vervoer voor een duurzame mobiliteit. Hier wordt waarschijnlijk bedoeld op de voorbereiding van de Vlietlijn. Daarvoor is een aparte projectorganisatie opgericht die moet zorgen voor een zorgvuldige inpassing. Daarvoor wordt onder andere een Milieueffectrapport (MER) voorbereid. Zie ook www.devlietlijn.nl. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.46 Indiener(s) zienswijze 46 VOLT Leidschendam-Voorburg

Samenvatting zienswijze 46.

Indiener complimenteert het college van B&W met de prachtige ambities in de Ontwerp-Omgevingsvisie. Het is een uitstekende basis om de komende jaren mee aan de slag te gaan. Daarbij heeft indienen een paar vragen en opmerkingen.

Sturingsfilosofie

Hoe wil het College in deze Omgevingsvisie waarborgen dat de ambities voor 2050 daadwerkelijk gehaald worden? Wanneer zou de gemeente volgens deze Omgevingsvisie over moeten gaan tot reguleren en doelen stellen, als faciliteren en stimuleren onvoldoende blijkt?

Reactie

De sturingsfilosofie van stimuleren, faciliteren en samenwerken sluit doelen stellen en reguleren niet uit. Via de voorgestelde programma's en het Omgevingsvisie zullen de doelen en ambities van de Omgevingsvisie worden uitgewerkt, geborgd en uitgevoerd. Maar ook die producten worden volgens de voorgestane sturingsfilosofie tot stand gebracht. Ook zal na vaststelling van de Omgevingsvisie bepaald worden voor welke onderdelen monitoring nodig is om inzicht te krijgen in ontwikkelingen om daar vervolgens weer gericht op bij te kunnen sturen. Waar nodig kunnen sturende instrumenten ingezet worden zoals actief grondbeleid. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Energietransitie

Wat doet het College om de inhaalslag te maken in de energietransitie, die nodig is om Leidschendam-Voorburg daadwerkelijk in de pas te laten lopen met landelijke ontwikkelingen rondom hernieuwbare energie?

Reactie

In de Omgevingsvisie hebben we onze ambitie op hoofdlijnen voor 2050 beschreven. Bij de realisatie van die doelstellingen wordt regionaal samengewerkt met de MRDH, bijvoorbeeld aan het Milieu-effectrapport (MER) voor de zoeklocaties voor duurzame energie uit de Regionale Energiestrategie (RES). Lokaal werken we onze ambities uit in een Lokale Energiestrategie (LES) en een Warmteprogramma. Wij realiseren ons dat de energietransitie nog een forse inspanning vraagt van onze gemeente. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Natuurinclusief bouwen

Hoe wil het College ervoor zorgen dat projectontwikkelaars daadwerkelijk natuurinclusief gaan bouwen, en groenvoorzieningen aanleggen op het eigen perceel van nieuwbouwwoningen.

Reactie

De Omgevingsvisie en meer concreet de afwegingleidraad vormt het vertrekpunt voor elk gesprek met initiatiefnemers en ontwikkelaars. We zien nu al dat eenvoudige maatregelen makkelijk geïntegreerd worden, omdat natuurinclusief bouwen ook aantrekkelijk is. Op termijn kunnen we bezien of regulering nodig is, bijvoorbeeld in de vorm van een puntensysteem voor natuurinclusief bouwen in het Omgevingsplan. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Wandelaars en fietsers

Hoe wil het College nieuwe OV-verbindingen, zoals de Vlietlijn, gebruiken om meer ruimte te creëren voor wandelaars en fietsers, evenals voor nieuw groen en nieuwe buurten, om zo de leefbaarheid in onze wijken te vergroten?

Reactie

In de Omgevingsvisie hebben we een groot aantal uiteenlopende ambities beschreven die inderdaad ook onderling met elkaar samenhangen. Die onderlinge samenhang komt tot uitdrukking in de afwegingsleidraad. De onderliggende vraag is daarbij: Hoe kan een willekeurig initiatief bijdragen aan zoveel mogelijk ambities? Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.47 Indiener(s) zienswijze 47 Oosterlaan Architecten

Samenvatting zienswijze 47.

Behoud dorpse karakter Stompwijk

Indiener geeft aan dat ontwerpvisie een goed kader geeft, maar voor Stompwijk is het cruciaal dat de nadruk komt te liggen op het behouden van het dorpse karakter, het versterken van de sociale structuur en het garanderen van bereikbaarheid en voorzieningen. Alleen met spoedige en evenwichtige uitbreiding van de woningvoorraad, blijft Stompwijk een leefbaar dorp waar jong en oud zich thuis voelen.

Reactie

Dank voor de positieve reactie op de Ontwerp Omgevingsvisie. We kunnen de zienswijze alleen maar onderschrijven. We hebben eerder al geconstateerd dat een extra inspanning nodig is om de vitaliteit van Stompwijk te waarborgen. Daarom zijn we - parallel aan de Omgevingsvisie - al gestart met een Gebiedsprogramma op basis van een woonbehoefte onderzoek. Daarin worden concrete uitspaken gedaan over aantallen woningen voor bepaalde doelgroepen, behoud van voorzieningen en een beperkte groei van de ruimte voor werkgelegenheid. Het Gebiedsprogramma zal waarschijnlijk in de eerste helft van 2026 worden vastgesteld.

3.48 Indiener(s) zienswijze 48 gemeente Den Haag

Dit betreft de pro-forma zienswijze van de gemeente Den Haag (gelijk aan zienswijze 26).

3.49 Indiener(s) zienswijze 49 Vereniging vrienden van Vlietland

Samenvatting zienswijze 49.

Naamgeving Vlietland

De Vrienden pleiten met klem voor het vasthouden aan de naamgeving van dit gebied, zoals in eerdere en ook andere documenten werd en wordt toegepast. Ons voorstel luidt daarom in de Omgevingsvisie te spreken van 'Natuur- en recreatiegebied Vlietland'.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

Actualisatie Omgevingsvisie

Wij stellen voor in de Omgevingsvisie een paragraaf op te nemen waardoor het met een zekere regelmaat mogelijk wordt de Omgevingsvisie te actualiseren.

Reactie

Wij onderschrijven de zienswijze op dit punt. Op pagina 111 van de Ontwerp-Omgevingsvisie is ook het volgende aangegeven: "Wij zijn van plan de Omgevingsvisie zelf één keer per bestuursperiode te evalueren en actualiseren." Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.50 Indiener(s) zienswijze 50

Samenvatting zienswijze 50.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vlietland-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied. De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.51 Indiener(s) zienswijze 51 Architectenburo Van Vliet

Samenvatting zienswijze 51.

Ontwikfelsuggestie Stompwijk

Voor u ligt een ontwikkelingssuggestie voor het lint langs de Nieuwe Vaart, het gebied tussen de Nieuwe Vaart en de Veenpolderweg. Een mogelijkheid ter aanvulling op uitbreidingsmogelijkheden voor Stompwijk. Ik stel voor dat deze zone wordt bestemd voor wonen, kleinschalig werken en recreatie, met afwisselend woonerven en open groengebiedjes. Deze optie biedt kans aan betaalbare woningen ten opzichte van de kleinschalige inbreidingsopties.

Reactie

In de Ontwerp-Omgevingsvisie is slechts één globale ontwikkellocatie voor Stompwijk aangewezen. In detail worden de beoogde ontwikkellocaties voor Stompwijk uitgewerkt in het Gebiedsprogramma kern Stompwijk. Het accent ligt daarbij op zuinig ruimtegebruik en zoveel mogelijk inbreiding in het lint en de bestaande kern. We zullen de zienswijze betrekken bij de uitwerking van het Gebiedsprogramma. Dit Gebiedsprogramma wordt naar verwachting eind 2025 of begin 2026 ter visie gelegd.

3.52 Indiener(s) zienswijze 52

Samenvatting zienswijze 52.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.53 Indiener(s) zienswijze 53

Samenvatting zienswijze 53.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied. De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.54 Indiener(s) zienswijze 54

Samenvatting zienswijze 54.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.55 Indiener(s) zienswijze 55 Bewonersplatform Voorburg-Noord

Deze zienswijze is van dezelfde indiener van zienswijzen 13 en 41 en is behandeld onder 3.13.

3.56 Indiener(s) zienswijze 56

Deze zienswijze is van dezelfde indiener van zienswijze 38. Zie voor behandeling 3.38.

3.57 Indiener(s) zienswijze 57 Stichting Horst & Weide

Deze zienswijze is van dezelfde indiener als zienswijze 22. Zie voor behandeling 3.22.

3.58 Indiener(s) zienswijze 58 Hoogheemraadschap van Delfland

Samenvatting van zienswijze 58.

Allereerst willen wij u bedanken, dat u ons vroegtijdig bij de Omgevingsvisie betrokken hebt. Desondanks maken wij nog enkele opmerkingen op deze Ontwerp Omgevingsvisie.

Klimaatadaptatie

Indiener geeft aan dat het wenselijk is doelen en maatregelen op dit gebied verder te concretiseren in het programma Milieu en klimaatbestendige leefomgeving. Wij worden graag betrokken bij de uitwerking van dit programma.

Reactie

Het is gebruikelijk de hoogheemraadschappen in onze gemeente te betrekken bij de programma's die raken aan hun ambities. Dat geldt zeker ook voor het programma Milieu- en klimaatbestendige leefomgeving. De zienswijze is daarvoor een goede reminder. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Groen en watervoorziening

Indiener geeft aan dat in de Omgevingsvisie sterk wordt ingezet op vergroening. Indiener onderschrijft de ambitie maar vraagt aandacht voor toenemende druk op de aanvoer van zoetwater in droge perioden. Indiener adviseert bij de inrichting van openbaar gebied daarom het water-vasthoudend vermogen van groen zoveel mogelijk te benutten en tegelijk de zoetwatervraag te beperken, bijvoorbeeld door te kiezen voor droogtebestendige soorten.

Reactie

Een integrale benadering van vraagstukken is één van de belangrijkste kenmerken en ambities van de Ontwerp Omgevingsvisie. We zullen bij de uitwerking van de groene ambities, met name in het programma groen, aandacht besteden aan het belang van de inzet op droogtebestendige soorten. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Beperking drinkwatergebruik

Indiener wijst erop dat beperking van het zoetwatergebruik, bijvoorbeeld voor drinkwater, niet alleen een opgave is voor de hoogheemraadschappen, maar een gezamenlijke opgave. Indiener gaat daarom bij de uitwerking van programma's graag in overleg over mogelijke maatregelen.

Reactie

Zie ook hiervoor, wij gaan graag in overleg met de hoogheemraadschappen. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.59 Indiener(s) zienswijze 59 Wijkvereniging Leidschendam-Zuid

Samenvatting zienswijze 59.

Infrastructuur Leidschendam-Zuid

Indiener vraagt aandacht voor het feit, dat de infrastructuur in Leidschendam-Zuid ernstig onder druk staat, doordat deze als alternatieve route naar de Mall wordt gebruikt, als de N14 het verkeer niet meer aan kan. Het gevolg voor de buurtbewoners is dat zij de wijk niet in, maar ook niet meer uit kunnen. Ook landt de traumahelikopter op het speelveld bij wijkgebouw "Ons Tolhuis", omdat de doorstroming van het verkeer de uitruktijd van een ambulance te veel vertraagd.

Reactie

Hert is bekend dat de bereikbaarheid van Leidschendam-Zuid onder druk staat, mede als gevolg van knelpunten in de bereikbaarheid van de Mall. Aan maatregelen voor verbetering van de bereikbaarheid van de Mall wordt gewerkt. En in de Omgevingsvisie is concreet het verlengen van de OV halte Leidschendam-Voorburg als maatregel benoemd om de bereikbaarheid van Leidschendam-Zuid te verbeteren. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Bijlage 3 inschatting aantal woningen

Indiener geeft aan dat in bijlage 3 bij de Ontwerp Omgevingsvisie "Tabel inschatting aantal woningen, mogelijk toekomstige projecten blz. 119, het gebied bij wijkgebouw "Ons Tolhuis", de Horre genoemd." Een idee zou 25 woningen extra zijn. In de digitale versie hebben wij dit onderwerp niet meer terug kunnen vinden. Echter er is naast ons gebouw, achter de Venestraat, een nieuwe speeltuin aangelegd, een mooie groene speelomgeving voor de jeugd en ouderen om te recreëren.

Reactie

De tabel is bedoeld om een inschatting te maken of de beoogde 6.000 woningen een realistische ambitie vormen. Op basis van de tabel concluderen wij dat dit het geval is. De daadwerkelijke ontwikkelingsmogelijkheden zijn afhankelijk van een nadere verkenning, meestal in het kader van een gebiedsvisie en de ontwikkelingen die zich de komende jaren voordoen. Geen aanpassing Omgevingsvisie

3.60 Indiener(s) zienswijze 60

Samenvatting zienswijze 60.

Verduidelijken Trappen (STOMP) en de daarbij behorende verkeersdeelnemers

Indiener geeft aan dat de T in STOMP staat voor "Trappen", maar onvoldoende duidelijk is waar dat voor staat. Evenmin is duidelijk hoe deze doelstelling in de visie in de praktijk wordt uitgewerkt. Het oorspronkelijke onderscheid tussen snelverkeer en langzaam verkeer is niet meer hanteerbaar, want langzaam verkeer is heel divers. Fietsen kan niet als eenduidig onderwerp worden behandeld. Maak een duidelijke keuze in de

Omgevingsvisie welke verkeersdeelnemers vallen onder “Trappen”. De Omgevingsvisie moet voor “Trappen (fietsen)” duidelijk omschrijven waar het om gaat, wat het dan oplevert en een afbakening die in de praktijk werkt, rekening houdend met de volgende punten.

Reactie

De Ontwerp Omgevingsvisie beschrijft de ambities voor verduurzaming van de mobiliteit op hoofdlijnen. De T van Trappen is inderdaad niet gedetailleerd uitgewerkt en indiener constateert terecht dat er de afgelopen jaren nieuwe modaliteiten zijn ontstaan die vragen om duidelijkheid. Daar ligt echter een eerste verantwoordelijkheid voor de wetgever om te verduidelijken om wat voor modaliteit het gaat, welke regels daarop van toepassing zijn en hoe de betreffende modaliteit gebruik dient te maken van de beschikbare infrastructuur. Als gemeente zullen wij de verduurzaming van de mobiliteit verder uitwerking in het genoemde programma 10 Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid en bij de betreffende gebiedsprogramma's / locatieontwikkelingen. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.61 Indiener(s) zienswijze 61

Samenvatting zienswijze 61.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

Onderhoud Leidsekade

Indiener geeft aan dat de dijk aan de Leidsekade te Leidschendam aan een grote opknapbeurt toe is. Over de gehele kade zijn verschillende sinkholes van soms 40cm diep. Indiener is bang dat de dijk de fundering van de huizen aan de Leidsekade aantast. Graag wil ik een specifieke omschrijving in de Omgevingsvisie dat er iets aan de dijk aan de Leidsekade wordt gedaan.

Reactie

De verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud van de dijk aan de Leidsekade ligt bij het Hoogheemraadschap Rijnland / de Provincie Zuid-Holland. Indiener wordt gevraagd zich bij die organisaties te melden. De Omgevingsvisie is niet het geëigende document om knelpunten qua beheer en onderhoud te signaleren en oplossen. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.62 Indiener(s) zienswijze 62 Fietzersbond Leidschendam-Voorburg

Samenvatting zienswijze 62.

Waardering voor ambities en beleid

Indiener kan zich goed vinden in de Concept Omgevingsvisie 2050. In het bijzonder spreken hierin aan de ambities en het beleid op het gebied van de ruimtelijke ordening en duurzame mobiliteit. Het gaat daarbij met name om het STOMP-principe, de mobiliteitstransitie, het integraal verlagen van de snelheidslimiet van 50 naar 30 - met uitzondering van enkele hoofdwegen – en de 15-minutenstad. En specifiek de aanvullende doorfietsroute langs de centrale as (noord-zuid) door woongebieden is belangrijk voor vlot en veilig fietsverkeer naar belangrijke voorzieningen voor onder andere jongeren, zoals scholen sportcomplexen en winkelcentra. De Fietzersbond ziet uit naar de vaststelling van Omgevingsvisie en de verdere uitwerking hiervan in programma's. Bij de ontwikkeling hiervan blijft indiener graag betrokken.

Reactie

Dank voor de waardering voor de ambities en het beleid, zoals dat is verwoord in de Ontwerp Omgevingsvisie. Wij zullen de vaststelling van de Omgevingsvisie voorbereiden en maken graag gebruik van het aanbod van indiener om mee te denken bij de uitwerking van de ambities in programma's. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.63 Indiener(s) zienswijze 63

Deze zienswijze is van dezelfde indiener als zienswijze 21. Zie voor de reactie 3.21

3.64 Indiener(s) zienswijze 64

Samenvatting zienswijze 64.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

Het tweede deel van de zienswijze betreffende sinkholes aan de Leidsekade is identiek aan zienswijze 61. Zie voor de reactie 3.61.

3.65 Indiener(s) zienswijze 65

Samenvatting zienswijze 65.

In het algemeen kan indiener zich voor het stedelijk gebied vinden in de ontwikkelingsrichting die wordt aangegeven, maar heeft wel een aantal zaken die indiener graag aangepast zou willen zien voor de buitengebieden.

Leidschendammerhout

Indiener vreest dat uitbreiding van het Leidschendammerhout leidt tot verlies van het open karakter van het gebied en verhoging van de onkruiddruk.

Reactie

Voor de uitbreiding van het Leidschendammerhout zal een gebiedsprogramma worden voorbereid. Waarbij de Omgevingsvisie een aantal uitgangspunten meegeeft, zoals uitbreiding van natuur, bos en recreatie. Het gebiedsprogramma zal net als alle andere initiatieven en projecten een zo groot mogelijk bijdrage moeten leveren aan de ambities uit de Omgevingsvisie. Dit betekent ook dat er een afweging en keuzes gemaakt zullen moeten worden op basis van de afwegingsleidraad, rekening houdende met de bestaande kwaliteiten en belangen zoals openheid en de onkruiddruk. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zullen ook via participatie worden betrokken bij de uitwerking van het gebiedsprogramma. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Drinkwaterwinning

In de visie wordt ook aangegeven dat er onderzocht wordt of er drinkwaterwinning mogelijk is binnen het plangebied. In recente nieuwsberichten wordt er al aangegeven dat DUNEA (na onderzoek van verschillende locaties) tot de conclusie is gekomen dat winning uit de Vliet moet gaan plaatsvinden. Vestiging van deze industriële installatie in de beschermde Vlietzone / Duin, Horst en Weide gebied en specifiek in het Leidschendammerhout / Starrevaartpolder zou dus moeten worden afgewezen en een beter geschikte locatie langs de Vliet elders moeten worden onderhandeld met DUNEA.

Reactie

Voldoende drinkwater is net als (duurzame) energie van groot belang voor de toekomst van onze regio en de gemeente. Voor de aangehaalde drinkwaterwinning door Dunea zijn de onderzoeken nog niet afgerond en is er nog geen locatie gekozen. Wij zullen, als dat zich aandient, een eventueel voorstel voor een locatie beoordelen vooruitlopend op de vaststelling van de Omgevingsvisie in de geest van de doelen en ambities van de Ontwerp Omgevingsvisie.

Waterberging

Indiener wijst erop dat in de Ontwerp Omgevingsvisie wordt aangegeven dat er onderzoek wordt gedaan naar waterberging in de "20% laagst gelegen delen van de droogmakerijen" waarbij aanleg van "moeras en veenvorming" inrichtingsmogelijkheden zijn. Waterstandverhoging kan leiden tot het onbruikbaar worden van de omliggende weilanden en er zullen dus maatregelen moeten worden genomen om de waterstanden van de omringende weilanden apart te kunnen beheren om problemen te voorkomen.

Reactie

Waterberging is van groot belang om de klimaatbestendigheid van onze gemeente te vergroten. Indiener wijst er terecht op dat bij een eventuele aanpassing van de functie en/of inrichting van gebieden rekening moet worden gehouden met de omringende weilanden (en eventuele andere functies). Functiewijziging en inrichting zullen altijd plaatsvinden op basis van zorgvuldig onderzoek en in overleg met grondeigenaren, grondgebruikers, andere belanghebbenden en uiteraard de hoogheemraadschappen, zodat alle belangen zorgvuldig kunnen worden afgewogen. Geen aanpassing Omgevingsvisie

Toegankelijkheid buitengebied

Om een beter toegankelijk landschap te creëren wordt er aanleg van fiets-, wandel- en klompenpaden voorgesteld. Indiener geeft aan dat de ervaringen als bewoner van het buitengebied hierbij in acht moeten worden genomen. In de huidige tijd is het helaas moeilijk gebleken voor een grote groep van deze recreanten om met respect voor het landschap en eigenaren gebruik te maken van het gebied. De aanleg van extra paden in het buitengebied zal dus zeer terughoudend moeten plaatsvinden en alleen kunnen plaatsvinden als er voldoende veilige ruimte blijft voor de dieren en bewoners van het gebied.

Reactie

Wij zien dat er veel behoefte is om te sporten en recreëren in het fraaie buitengebied van onze gemeente. Dat is ook de reden dat we in de Omgevingsvisie inzetten op verbetering van de toegankelijkheid van het buitengebied via bijvoorbeeld wandel- en fietspaden. Om de door indiener geschetste negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen zullen we bij de voorbereiding van concrete projecten overleggen met de omwonenden en andere belanghebbenden. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Betrokkenheid bij gebiedsplannen

Indiener geeft aan dat er op meerdere plaatsen in de visie wordt aangegeven dat participatie van belanghebbende fundamenteel is voor een goede inpassing van nieuwe initiatieven. Bij het verder uitwerken van de gebiedsplannen zouden wij als bewoners van de Oostvlietweg dan ook betrokken moeten worden.

Reactie

Zoals in de Omgevingsvisie en hiervoor op meerdere plekken is aangegeven dat we betrokkenheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie belangrijk vinden. Een en ander is ook vastgelegd in de Participatieverordening. De interne voorbereiding van het gebiedsprogramma Leidschendammerhout vraagt meer tijd dan verwacht. Zodra deze is afgerond zullen wij inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties uitnodigen om met ons mee te denken.

Fietsverbindingen over de Vliet

Indiener geeft aan dat de plannen wat betreft Recreatiegebied Vlietland wordt gesproken over mogelijk nieuwe fietsverbinding(en) over de Vliet. Tot hun verbazing werd er tijdens het gesprek bij de inloopavond in het gemeentehuis op 24 September 2025 aangegeven dat er ook plannen zijn voor een fietsverbinding over de Vliet vanuit de wijken "het Lien" of "Vliethaven". Door het ontbreken van deze plannen in de visie is het dus niet mogelijk voor belanghebbende om hier hun zienswijze over te geven. Verder zijn extra verbindingen over de Vliet niet gewenst en leiden tot onnodig hoge kosten aangezien er al voldoende verbindingen zijn die (vrijwel) direct toegang geven tot de bestaande fietspaden in het gebied (Sluisbrug, Kniplaan en de fietsbrug bij het haventje in Voorschoten). Een extra fietsverbinding vanuit Vliethaven is voor ons persoonlijk niet gewenst vanwege extra drukte rondom onze manege met mogelijk overlast van recreanten en (hang) jongeren.

Reactie

Voor de beantwoording van de zienswijzen is de tekst van de Ontwerp Omgevingsvisie leidend. In de Omgevingsvisie is het volgende opgenomen: "Met de doorfietsroute langs de Vliet naar Voorschoten (langs Vlietland) en een onderzoek naar één of enkele extra verbindingen (zoals een fietsbrug) in het recreatieve netwerk zorgen we hiervoor." Er zijn dus geen concrete plannen voor één of meerdere fietsbruggen over de Vliet, maar de mogelijkheden worden onderzocht. Zodra de resultaten van het onderzoek bekend zijn zullen deze ook worden gedeeld met omwonenden en andere belanghebbenden. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Voorkeursrecht/onteigening

Voor het uitvoeren van deze visie wordt er in sectie 7.8 aangegeven dat er gebruik kan worden gemaakt van het voorkeursrecht/onteigening. Aangezien de plannen voor het buitengebied betrekking hebben op beperkt aanpassing van de toegankelijkheid dan wel uitbreiding van natuur zou het mogelijk moeten zijn om deze mogelijkheid voor het toepassen van dit voorkeursrecht/onteigening uit te sluiten voor het buitengebied.

Reactie

De Ontwerp Omgevingsvisie geeft op dit punt niets meer en niets minder aan dat de inzet van instrumentarium mogelijk is. Daadwerkelijke inzet van het voorkeursrecht en /of onteigening is gebonden aan een zorgvuldige procedure, nauw overleg met direct betrokkenen en afzonderlijke besluitvorming. Dat kan ook in het buitengebied aan de orde zijn. Het is dan ook niet wenselijk om een voorbehoud te maken voor inzet van genoemde instrumenten in het buitengebied. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Karakter buitengebied

Als bewoner van de Oostvlietweg is indiener zeer bezorgd over de plannen die de gemeente voor hun leefgebied heeft opgesteld. De voorgestelde veranderingen zullen dus zeer beperkt moeten worden ingepast en alleen als er geen andere oplossing is, zodat deze rust behouden kan blijven.

Reactie

Er is de afgelopen jaren veel veranderd in onze leefomgeving. En zoals in de inleiding van de Omgevingsvisie is aangegeven om een prettige woon, werk en leefgemeente te blijven zullen we onze leefomgeving voortdurend moeten aanpassen. Dat doen we stap voor stap en zorgvuldig, met oog op de wensen voor de toekomst, met oog voor de aanwezige kwaliteiten en in nauw overleg met alle betrokkenen. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.66 Indiener(s) zienswijze 66 Burgerinitiatief Vlietland

Samenvatting zienswijze 66.

Indiener complimenteert de gemeente Leidschendam-Voorburg met de aandacht voor natuur, biodiversiteit en klimaatadaptatie in de concept Omgevingsvisie 2050. Dit zijn cruciale thema's voor de toekomst. Het Omgevingseffectrapportag (OER) geeft hierin een helder beeld van de te verwachten effecten.

Biodiversiteit en natuur

Het OER toont aan dat de voorgestelde plannen leiden tot een 'matig' tot 'slecht' resultaat voor de beschermde natuurgebieden, soortenbescherming en biodiversiteit. Wij adviseren u de Omgevingsvisie zo aan te passen dat deze aspecten in 2050 op zijn minst een 'voldoende' score behalen, maar goed of uitstekend is nog beter!

Reactie

Het Omgevingseffectrapport is inderdaad kritisch, daar waar het gaat om de realisatie van de ambities voor soortenbescherming, natuur en biodiversiteit. Dit komt vooral omdat een aantal doelen en ambities nog niet vertaald is in concrete plannen en projecten. Daarvoor is de Omgevingsvisie ook niet het meest geëigende middel. We hebben de doelen en ambities onlangs wel deels concreet gemaakt, bijvoorbeeld met de vaststelling van het Bomenbeleidsplan (juli 2025). Dat zullen we ook doen bij de uitwerking van het Programma groen. Daarmee komen we in belangrijke mate tegemoet aan voorgaande zienswijze. Zie ook onze reactie bij zienswijze 31 van de Bomenbond. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied. De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

Bouwplannen Vlietland-Noord in strijd met klimaatambities

De plannen voor de bebouwing van Vlietland-Noord, inclusief het kappen van een groot aantal bomen, zijn in strijd met de klimaatambities die worden geschetst voor uw gemeente. We verzoeken u om aan te tonen op welke wijze uw plannen verenigbaar zijn met het door de gemeenteraad vastgestelde beleid rond behoud van bomen, biodiversiteit en preventie van hittestress, zonder dat de leefomgeving achteruitgaat.

Reactie

Zoals hiervoor (zie zienswijze 11) is aangegeven zijn de bouwplannen voor Vlietland Noord gebaseerd op vastgestelde bestemmingsplannen.

Geen dwingende economische reden bouw Vlietland-Noord

Indiener geeft aan dat in het advies van de provinciale bezwarencommissie van 6 januari 2025, staat op bladzijde 10/15 dat er geen sprake is van een dwingende economische reden om een vakantiepark aan te leggen. Wij verzoeken u deze onjuiste redenering te schrappen uit de Omgevingsvisie 2025 en tegelijkertijd kritisch te zijn op ongefundeerde aannames van de desbetreffende projectontwikkelaar.

Reactie

Zoals hiervoor is aangegeven berusten de bouwplannen voor Vlietland-Noord op vastgestelde bestemmingsplannen waarvoor de besluitvorming is afgerond. In aanvulling daarop nog het volgende: De Ontwerp Omgevingsvisie geeft op pagina 51 en 98 aan dat de extra arbeidsplaatsen “belangrijk zijn” en “kansen bieden”. De ontwikkelingen in Vlietland-Noord sluiten daarmee aan op één van de hoofdambities van de Omgevingsvisie, namelijk het laten groeien van het aantal arbeidsplaatsen. Er wordt in de Omgevingsvisie niet gesproken over dwingende economische redenen. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Soortenbescherming en biodiversiteit

De vraag is of dit beleid gaat leiden tot het behalen van de ambities. Uit de OER blijkt dat dit zeer de vraag is. Wij verzoeken u daarom extra inspanning te verrichten om deze ambities ten aanzien van soortenbescherming en biodiversiteit wél te behalen.

Reactie

Zie reactie hiervoor bij biodiversiteit en natuur.

3.67 Indiener(s) zienswijze 67 Eelerwoude

Samenvatting zienswijze 67.

Onvoldoende ontwikkelruimte in het buitengebied

Indiener constateert dat de ontwerp visie onderkent dat er beleid ontbreekt voor het afbouwen van bedrijvigheid op agrarische erven, wordt in de ontwerp Omgevingsvisie onvoldoende beleidsruimte geboden om tot passende ruimtelijke oplossingen te komen. Ontwikkelruimte wordt enkel geboden op de bestaande erven, zonder ruimte te bieden om (onder voorwaarden) op een andere manier te ontwikkelen én bij te dragen aan het versterken van ecologische-, ruimtelijke- en landschappelijke kwaliteiten.

Verderop in de tekst wordt nog het belang van de (historische) linten benoemd. Echter wordt in de richtlijnenlijst afwegingsleidraad erven (bijlage 7) niet concreet op welke wijze een erf-initiatief kan bijdragen aan versterking van het lint in ruil voor het opruimen van een erf elders, wat immers ook een impuls in de ruimtelijke of landschappelijke kwaliteit is. Bovenstaande zienswijze maakt duidelijk dat in het ontwerp van de Omgevingsvisie er te weinig ruimte is voor maatwerkoplossingen waarbij integrale afwegingen worden gemaakt, passend in de grotere doelen die in de visie worden benoemd, en plannen in zijn totaliteit worden afgewogen. (Als bijlage is de zienswijze bijgevoegd die in 2021 is ingediend bij het "Ontwerp bestemmingsplan landelijk". (Red: Deze is als toelichting beschouwd))

Reactie

We kunnen niet meegaan in de redenering van indiener dat er te weinig ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor de agrarische erven. De combinatie van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de linten en die voor de agrarische erven biedt veel ruimte. De afwegingleidraad biedt juist ruimte voor maatwerk doordat niet alles concreet is benoemd. Geen aanpassing Omgevingsvisie op dit punt.

Indiener merkt terecht op dat de Ontwerp-Omgevingsvisie niet voorziet in de beoordeling van een samenhangende ontwikkeling op twee of meer locaties. Op dat punt zullen wij de toelichting op de afwegingsleidraad op pagina 97 aanvullen met de volgende korte beschrijving: "Bij een ontwikkeling die betrekking heeft op twee of meer locaties zullen we met initiatiefnemer in gesprek gaan en de ontwikkelingen op de direct betrokken locaties in samenhang bespreken en beoordelen."

3.68 Indiener(s) zienswijze 68 Bomenbond Rijnland

Deze zienswijze is van dezelfde indiener als zienswijze 31. Zie voor behandeling 3.31.

3.69 Indiener(s) zienswijze 69

Samenvatting zienswijze 69.

Indieners geven aan dat zij hun zienswijze sturen omdat ze op een aantal punten een andere richting willen geven aan uw visie. De nadruk in onze Zienswijze ligt op mobiliteit en parkeren, en wat dit betekent voor bewoners, nieuwe bewoners en ondernemers van met name Voorburg.

De Mall

Indieners geven aan dat zij vooralsnog in de kou staan vanwege de vele files bij de Mall, het vreemdparkeren in hun wijk en geen bewaakte fietsenstallingen voor bezoekers.

Reactie

De Mall is een voorziening die in het oog springt. Het is niet voor niets dat De Mall meer dan 30 keer wordt genoemd in de Ontwerp Omgevingsvisie. Het is een voorziening waar veel mensen van genieten ook uit onze eigen gemeente en een voorziening die veel werkgelegenheid en welvaart met zich meebrengt. Indieners merken terecht op dat er knelpunten zijn ten aanzien van de bereikbaarheid en het parkeren. Dat wordt in de Ontwerp Omgevingsvisie ook benoemd samen met de inzet om deze knelpunten aan te pakken. Dat doen we dagelijks in overleg met de exploitant en zullen we ook verder uitwerken in het programma Duurzame Mobiliteit. De gemeente zet al meerdere jaren in op het Operationeel Mobiliteits Centrum (OMC), Parkeerregulering en Duurzame Mobiliteit. Zo werkt de exploitant samen met de gemeente aan een bewaakte fietsenstalling. Recent zijn nieuwe afspraken gemaakt over verbetering van de bereikbaarheid en beperking van de overlast. We blijven de ontwikkelingen op de voet volgen en sturen waar nodig bij. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Participatie

Indieners geven aan dat de gemeente veel vraagt van bewoners met de vraag om te reageren op een plan (Omgevingsvisie) van 134 pagina's dat wordt gepubliceerd op 18 juli 2025 (een vakantiemaand notabene).

Reactie

De Ontwerp Omgevingsvisie is inderdaad een redelijk omvangrijk document. En het vraagt tijd om het document goed te kunnen bestuderen. Daarom hebben we tijdens de participatieronde van maart ook al gecommuniceerd dat de Ontwerp-Omgevingsvisie naar verwachting vanaf half augustus ter visie gelegd zou worden. Dat is uiteindelijk 22 augustus tot en met 2 oktober geworden. Als extra service is het document zo snel mogelijk na besluitvorming in het college op 15 juli 2025 bekend gemaakt. Daarmee waren er circa 10 weken beschikbaar om het document door te nemen een zienswijze voor te bereiden, 4 weken meer dan de wettelijk voorgeschreven periode. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

STOMP-principe

Indiener geeft aan dat de gemeente de bewoners tot ander gedrag wil 'verleiden' met het zogenaamde STOMP-principe. (p. 57) Hierbij krijgen lopen, fietsen, OV en mobility as a service prioriteit. De privéauto moet eigenlijk maar uit het straatbeeld verdwijnen. Indieners pleiten ervoor het STOMP-principe vooral toe te passen op nieuwe woonwijken waar veelal jongeren wonen. Indieners geven aan dat stappen/trappen, deelmobiliteit of (H)OV lang niet voor iedereen een reële optie is.

Reactie

De toelichting op pagina 58 begint inderdaad met de ambitie dat we mensen willen verleiden tot meer duurzame vormen van mobiliteit. Daarbij is bewust het woord "verleiden" gebruikt. Wij zijn er van overtuigd dat het het beste werkt als inwoners kunnen kiezen uit verschillende aantrekkelijke alternatieven. Zo zien we bijvoorbeeld dat elektrische fietsen het fietsen aantrekkelijker maken en de elektrische bakfiets ook leidt tot uitstel van de aanschaf van een tweede auto, waardoor er minder parkeerruimte nodig is. Daarbij moeten soms ook keuzes gemaakt worden bij het gebruik van de schaarse ruimte. Dat is maatwerk per wijk en buurt en in het algemeen is het inderdaad zo dat bij nieuwe ontwikkellocaties aanpassingen makkelijk doorgevoerd kunnen worden dan in bestaande wijken en buurten. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Parkeren

Indieners wijzen op de mogelijke negatieve effecten van het verdwijnen van parkeerruimte (onveiligheid, omzetting ondernemers, waardedaling woningen) en de extra parkeerdruk in Voorburg door de CID (Binckhorst) ontwikkeling.

Reactie

Zie ook de reactie hiervoor. De groeiende parkeerdruk maakt het noodzakelijk om na te denken over regulering van het parkeren. Ook dat kan voor een deel door te verleiden (hubs, parkeren aan de rand van de wijk/buurt/het centrum). Ook hier geldt dat oplossingen steeds maatwerk vormen die in nauw overleg met inwoners en andere belanghebbende tot stand komen. Naast de gesignaleerde problemen zijn ook allerlei positieve ontwikkelingen denkbaar variërend van meer ruimte voor groen en spelen tot veiliger straten en een aantrekkelijker woonomgeving c.q. centrumgebieden. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Handhaving en onderhoud

Voor alle plannen en maatregelen geldt naar onze mening: strenge handhaving en goed onderhoud. Je kan van Leidschendam-Voorburg een parel willen maken, maar daarvoor is goede handhaving en goed onderhoud van gemeentelijk groen noodzakelijk.

Reactie

Handhaving, beheer en onderhoud zijn inderdaad belangrijk om te zorgen dat onze gemeente goed blijft functioneren. Daar hebben we op pagina 106 ook aandacht aan besteed. Maar toezicht en handhaving is geen oplossing voor alles. Het begint met een goede en duidelijke inrichting, die uitnodigt tot passend gedrag. En met veel overleg en participatie, zodat duidelijk is wat de bedoeling van (inrichtings-)maatregelen is en er

draagvlak voor kan ontstaan. En monitoring om te zien of de doelen en ambities ook daadwerkelijk worden bereikt. En die verantwoordelijkheid ligt niet bij de gemeente alleen. Met alle inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties samen maken we onze gemeente een prettige omgeving om te wonen, werken en leven. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.70 Indiener(s) zienswijze 70 provincie Zuid-Holland

Deze zienswijze is van dezelfde indiener van zienswijze 24. Zie voor behandeling 3.24.

3.71 Indiener(s) zienswijze 71 Vidomes

Deze zienswijze is van dezelfde indiener van zienswijze 40. Zie voor behandeling 3.40.

3.72 Indiener(s) zienswijze 72

Samenvatting zienswijze 72.

Indiener heeft een aantal concrete tekstvoorstellen aangereikt, te weten:

Paragraaf 6.3 B

Pagina 78 Na "ook de prioriteit." Diverse organisaties waaronder Sport en Welzijn met de brede school en vakantieactiviteiten en de bibliotheek kunnen hierbij een belangrijke rol spelen.

Reactie

We hebben in de Ontwerp Omgevingsvisie op diverse plekken aandacht besteed aan het belang van voorzieningen voor de leefbaarheid. Daarbij hebben we onder de titel van buurt/wijkcentra (basisvoorziening) impliciet aandacht besteed aan het belang van welzijnsorganisaties voor ontmoeting. Op pagina 46 hebben we aandacht besteed aan het belang van de bibliotheken als culturele en sociale huiskamer van de gemeente. Daarmee lijkt de strekking van de aanvulling voldoende beantwoord. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Paragraaf 6.3 C Suburbaan

Pagina 81 na 55+ers: Woonvormen zoals een 'Knarrenhof' of Tiny Houses kunnen een bijdrage leveren aan deze doorstroming.

Reactie

We hebben op diverse plekken in de Ontwerp Omgevingsvisie aandacht besteed aan het belang van doorstroming voor een goed functionerende woningmarkt. Daarbij hebben we bewust geen aandacht besteed aan heel specifieke typen woningen, maar staat het begrip "passende woning" centraal. Op pagina 95 wordt ook nog aandacht besteed aan bijzondere woonconcepten. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Paragraaf 6.3 D Recente inbreidingen

Pagina 84 na continue aandachtspunten: Door in te zetten op innovatieve oplossingen rondom het thema duurzaamheid kunnen we deze ambitie waarmaken *.

Reactie

Innovatie heeft op tal van plekken in de Ontwerp Omgevingsvisie aandacht gekregen, vooral gekoppeld aan mobiliteit. Het lijkt passend hier ook bij duurzaamheid aandacht aan te besteden. We zullen het tekstvoorstel overnemen in de Omgevingsvisie als laatste zin van de eerste alinea van par 5.5 "Duurzaam toekomst-bestendig" (pag 60).

Paragraaf 6.5 Stompwijk Een uitgebreide passage over verkeersveiligheid en ontsluiting

Reactie

Voor Stompwijk wordt al gewerkt aan een Gebiedsprogramma kern Stompwijk. De gesignaleerde aandachtspunten voor verkeersveiligheid en ontsluiting zullen daar afdoende aan bod komen. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Paragraaf 6.6A Pagina 94 Na "waterberging zijn interessant.

" Een vraag of zorgboerderijen en kinderopvang/BSO ook passen."

Reactie

Op pagina 95 van de Ontwerp Omgevingsvisie is de volgende formulering opgenomen: "Aan bijzondere woonconcepten of (maatschappelijke) voorzieningen in een landelijke setting." Op pagina 133 is dit in de leidraad voor agrarische erven uitgewerkt tot: "Het initiatief bevat een functie met een sociaal-maatschappelijke meerwaarde zoals een zorgboerderij, sociale ambachtelijke functies of educatieve voorzieningen." Dat biedt ons inziens voldoende duidelijkheid. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

3.73 Indiener(s) zienswijze 73

Samenvatting van zienswijze 73.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.74 Indiener(s) zienswijze 74

Samenvatting van zienswijze 74.

Onjuiste omschrijving Vlietland-Noord

In de concept-Omgevingsvisie is Vliet-Noord omschreven als recreatiegebied. De indiener meent dat dit niet correct is en verwijst naar het Ontwikkelperspectief Vlietland en het Ontwerp bestemmingsplan Vlietland-Noord, waar Vlietland wordt aangeduid als een watersport-, recreatie- en natuurgebied.

De indiener verzoekt de gemeente om Vlietland-Noord aan te duiden als natuur- en recreatiegebied.

Reactie

Zie reactie onder zienswijze 11.

3.75 Indiener(s) zienswijze 75 gemeente Den Haag

Samenvatting van zienswijze 75.

OV-haltes

Indiener ondersteunt de verdichting rondom OV-haltes en vraagt aandacht voor een goede afstemming van de ontwikkelingen aan beide zijden van de gemeentegrens bij CID Binckhorst, Laan van NOI en Mariahoeve.

Reactie

Wij onderschrijven het belang van een goede afstemming van de ontwikkelingen aan beide zijden van de gemeentegrens voor de genoemde ontwikkelingslocaties. In de praktijk wordt ook intensief samengewerkt bij de ontwikkeling van die locaties. Wij zien de opmerking als een ondersteuning van de bestaande werkwijze. Geen aanpassing Omgevingsvisie

P+R voorzieningen

Indiener noemt de suggestie van P+R voorzieningen op afstand voor De Mall interessant en stel voor de samenwerking op dit punt te intensiveren.

Reactie

We beschouwen de zienswijze als een ondersteuning van de bestaande werkwijze. De verbetering van de bereikbaarheid van De Mall overstijgt op onderdelen onze gemeentegrenzen. We zullen daarbij dan ook graag de samenwerking zoeken met de buurgemeenten. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Vlietzone

Indiener wijst erop dat het Toekomstbeeld voor de Vlietzone (p31) niet door de gemeente Den Haag is vastgesteld maar wordt gebruikt als vertrekpunt voor verder uitwerking in een gebiedsprogramma waaraan samen met de regionale partners wordt gewerkt.

Reactie

De positie van de gemeente Den Haag ten aanzien van het Toekomstbeeld voor de Vlietzone is bekend. Het is belangrijk dat dit wordt beschouwd als vertrekpunt voor de uitwerking. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

De kwaliteit van de werkmilieus

Indiener stelt voor samen te verkennen hoe iedere gemeente kan bijdragen aan versterking en transformatie van de economie en het faciliteren van de ruimte die nodig is voor de verzorgende economie.

Reactie

Op het gebied van versterking en transformatie van de economie wordt al nauw samengewerkt zowel in de Haagse regio als in MRDH-verband. Wij ondersteunen het pleidooi om deze samenwerking een vervolg te geven. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Energietransitie

Indiener geeft aan dat elektrificatie van de warmtevraag zoveel mogelijk wordt beperkt door in te zetten op restwarmte en/of geothermie, zoals vastgelegd in de RES 1.0. Indiener mist de uitwerking van aardwarmte in de Omgevingsvisie.

Reactie

Op pagina 65 is het volgende opgenomen: "Bronnen voor warmte zijn lokaal opgewekte elektriciteit, restwarmte, aardwarmte en warmte uit water (aquathermie)." In de passage daaraan voorafgaand benadrukken we het belang van regionale samenwerking bij de energietransitie. Vanwege de complexiteit van het vraagstuk vindt de uitwerking plaats in een warmteprogramma. De voorbereidingen daarvoor zijn inmiddels gestart. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Kaartbeeld (pagina 30 Invloed vanuit de regio)

- Het bedrijventerrein Westvlietweg zou ook de aanduiding “b” moeten krijgen: Herstructurering toekomstige bedrijventerreinen. *Reactie Akkoord, passen we aan.*
- Op de kaart zijn circulaire materialenhubs en bronnen voor geothermie aangegeven. Deze zijn nog niet zeker. Verzoek om de legenda aan te passen en te spreken van “toekomstige” circulaire materialenhubs en “toekomstige” bronnen voor geothermie. *Reactie Akkoord, passen we aan.*
- Onder hoogstedelijke ontwikkelingen aan onze stadsranden graag de Gavi-kavel toevoegen als “voorgenomen bedrijvenlocatie”.

Reactie

Dit passen we aan in de Omgevingsvisie .

Kaartbeeld (pagina 42 Een plek voor iedereen)

Graag toevoegen:

- De Sterfietsroute Spoorlaan ten zuiden van de A4
- De HOV-halte aan de Vlietlijn nabij de gemeentegrens met Rijswijk
- Tramlijn 19 langs de Mall

Reactie

Dank voor de concrete suggesties. We zullen de genoemde punten controleren en waar nodig overnemen.

4 Beantwoorden advies van adviesraden

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de zienswijzen van de twee adviesraden van de gemeente Leidschendam-Voorburg; de Adviesraad Stompwijk en de Adviesraad Sociaal Domein Leidschendam-Voorburg.

4.1 Zienswijze Adviesraad Stompwijk

Samenvatting van de zienswijze.

Pagina 5: Buitengebied vrij van verstedelijking

In de Omgevingsvisie is aangegeven: “We houden het buitengebied juist vrij van nieuwe verstedelijking.” Hoe verhoudt zich dit met het vitaliteitsonderzoek binnen Stompwijk. Hoe komen we binnen deze kern aan de 188 woningen?

Reactie

De ambitie is om geen woningen in het buitengebied te bouwen, omdat we zuinig zijn op ons mooie buitengebied. In Leidschendam en Voorburg zien we voldoende mogelijkheden om de opgaven binnenstedelijk te realiseren. Bij de voorbereiding van het gebiedsprogramma kern Stompwijk lijkt het ook daar te lukken het beoogde aantal woningen (circa 190) in het lint en in de bestaande kern te bouwen (inbreiding). Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Pagina 6-middelste kolom

Aangegeven is hier dat inzet is gericht op duurzame melkveehouderij en glastuinbouw, met aanvullingen van andere voorzieningen, wat is / betekent dit voor bedrijven die (nog) geen veranderingen hierin willen/ kunnen gaan doen? Hoe kunnen we dit hierin vast leggen dat deze bedrijven nog wel kunnen blijven werken zoals het geval nu is?

Reactie

Dit is een ambitie voor de toekomst, die geen consequenties heeft voor de bestaande rechten/vergunningen van agrarische bedrijven. Wel spreken we hier de ambitie uit om naar een duurzame agrarische sector te ontwikkelen en zullen nieuwe initiatieven hieraan getoetst worden.

Goed verbonden

Op pagina 6 en 26 wordt ingegaan op Goed verbonden i.r.t. Stompwijk b.v. de beperkte OV-bereikbaarheid en de geïsoleerde ligging. Geïsoleerd is niet de juiste benaming.

Reactie

De gecombineerde teksten geven een genuanceerd beeld van de bereikbaarheid van de gemeente en Stompwijk. De kernboodschap is dat met de verbindingen van Stompwijk met Leidschendam en Voorburg zich lenen voor verbetering. Daar wordt – zoals bekend bij de Adviesraad - ook aan gewerkt. Geen aanleiding tot aanpassing van de Omgevingsvisie.

Pagina 7- rechter kolom

Recreatie en waterberging hebben prioriteit, echter dit hebben we in de visie voor het buitengebied met de grondeigenaren en gebruikers van het gebied anders genoteerd. Graag hierop een correctie en verwijzen naar visie die in 2022 is overhandigd

Reactie

Reactie Hier worden in het kort alle functies voor het buitengebied geschetst die prioriteit hebben: "Ruimte voor duurzame landbouw en glastuinbouw, behoud van cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische kwaliteiten, recreatie en waterberging hebben hier prioriteit." Dus breder dan alleen recreatie en waterberging. De Visie buitengebied is input geweest voor de Omgevingsvisie, wat niet betekent dat deze één op één is overgenomen. Daarnaast is de belangenafweging in de Omgevingsvisie breder dan vanuit de Visie van de adviesraad.

Pagina 13- middelste kolom beleid van de provincie

Versterken natuur: Wat wordt hieronder verstaan?

Reactie

Dat is een combinatie van uitbreiding van natuur en verbetering van de kwaliteit van bestaande natuurgebieden. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Sterke Steden en Dorpen

Hoe gaan we dit vastzetten in deze visie waarvan het gebiedsprogramma Stompwijk een onderdeel wordt?

Reactie

In de Omgevingsvisie en het Gebiedsprogramma kern Stompwijk leggen wij onze ambities vast voor wonen, werken, leefbaarheid et cetera. Die blijven de komende jaren het vertrekpunt. Op basis daarvan gaan we in gesprekken met bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisatie en provincie om te bepalen hoe we die ambities het beste kunnen realiseren. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Pagina 22- rechter kolom onderaan

Herstel van de weidevogelstand – graag beter uitleggen en verwijzen naar gebiedsvisie buitengebied en in kijken of dit in samenspraak kan met de grondeigenaren.

Reactie

Het gaat hier in hoofdstuk twee om een beschrijving van de bestaande kwaliteiten van de gemeente. Dit is niet het voorgenomen beleid. Een verwijzing naar de Visie buitengebied ligt hier dan ook niet voor de hand. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Pagina 25- linker kolom

Pluimveebedrijven? Zijn deze nog aanwezig?

Reactie

Volgens het overzicht van de Kamer van koophandel zijn er per juni 2025 inderdaad geen pluimveebedrijven meer aanwezig in de gemeenten Leidschendam-Voorburg. We zullen de verwijzing naar pluimveehouderijbedrijven in de Omgevingsvisie schrappen

Pagina 25 fietsroutes

Er zijn twee belangrijke fietsroutes in noord-zuid richting; de metropolitane route Velostrada langs het spoor en de regionale route langs de Vliet. Beide zijn nog niet geheel gereed. Wat moet er aan deze fietsroutes nog gebeuren?

Reactie

De bedoeling van deze doorfietsroutes is dat deze optimaal worden ingericht voor fietsers. Vaak gaat het daarbij om verbetering van de verharding, het saneren van onveilige punten, het aanpassen van de voorrangssituatie en het realiseren van ontbrekende verbindende schakels, zoals bij de Velostrada tussen Voorburg Noord en de Binckhorst. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Pagina 26:

Daarnaast zorgen zowel het verkeer als de houtstook voor uitstoot van stikstof en fijnstof waardoor de WHO-advieswaarden 2021 voor luchtkwaliteit in onze gemeente overschreden worden. Wordt de houtstook verder nog behandeld in de Omgevingsvisie?

Reactie

Op pagina 54 is aangegeven dat het de ambitie is om houtstook terug te dringen. Dat is niet verder uitgewerkt in concrete maatregelen en zal mogelijk in een uit te werken programma uitgewerkt worden. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Pagina 30 – B – herstructurering voor klaverblad?

Veenpoldersweg staat niet genoemd, wat denken we meer aandacht kan hebben voor verbetering.

Reactie

Het is onduidelijk wat precies wordt bedoeld met de opmerking. In de Omgevingsvisie staat op pagina 31: "Voor onze gemeente zijn de terreinen Essesteijn, De Star en Veenpoldersweg aangegeven als terreinen om te revitaliseren, beter te benutten en te verdichten." Het Klaverblad staat alleen genoemd in de opsomming op pagina 24. Op pagina 31 na Essesteijn de toevoeging "(inclusief 't Loo/ Prinses Irenelaan)" en aansluitend "Het Klaverblad heeft als aanduiding "Schoon, heel en veilig". opnemen in de Omgevingsvisie.

Pagina 31:

Tot slot is een deel van de Meeslouwerpolder aangewezen als kernzone glastuinbouwgebied. Wat houdt de kernzone in (voor de toekomst)?

Reactie

Dat betekent dat het gebied – volgens het beleid van de provincie - belangrijk is voor de glastuinbouw. Op pagina 99 is de volgende toelichting gegeven: “Het deel tussen deze wegen is in de provinciale verordening aangeduid als kernzone glastuinbouwgebied en daarmee beschermd.”

Pagina 32:

Daarnaast is vrijwel ons hele buitengebied door de provincie Zuid-Holland aangewezen als beschermd gebied (Omgevingsbeleid beschermingscategorie 2). Wat houdt categorie 2 in?

Reactie

Dat betekent dat ons buitengebied belangrijke kwaliteiten heeft (b.v. qua landschap of natuur) die de provincie graag wil beschermen door weinig of geen ontwikkelingsmogelijkheden te bieden voor bijvoorbeeld woningbouw of bedrijventerreinen. Op dit moment wordt het Omgevingsbeleid van de provincie herzien. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Pagina 32 – middelste kolom

Duurzame energie (zon) langs de A4? Hoe ziet men dit en waar komt dit vandaan?

Reactie

De aanpak voor duurzame energie wordt regionaal voorbereid via de Regionale Energiestrategie (RES) voor de MRDH-regio. Daarin staan voor onze gemeente ook locaties aangewezen voor zonne-energie en windenergie. Die worden op dit moment onderzocht in het kader van het MER (Milieu-effectrapport) voor de RES-MRDH. Wij zien in onze Omgevingsvisie geen mogelijkheden voor inpassing van zonneweiden. Voor het zoekgebied langs de A4 wachten we de resultaten van het MER af. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Pagina 39 - Linker Kolom

Uitspraak niet in groen gebouwd mag worden, kan ook blokkade zijn tegen/ rond de kern Stompwijk uit te breiden!?

Reactie

De input uit de participatie (p 39) is vertaald in beleid op pagina 101: Met deze Omgevingsvisie kiezen we duidelijk voor het realiseren van nieuwe woningen binnen de bestaande bebouwde omgeving. Dit betekent dat we geen uitbreidingswijken meer maken. Bij de voorbereiding van het Gebiedsprogramma kern Stompwijk is inderdaad gebleken dat de ambitie (190 woningen) mogelijk niet volledig binnenstedelijk kan worden gerealiseerd. We zullen de Omgevingsvisie op dit punt aanpassen en na "maken" toevoegen. "Tenzij blijkt dat, b.v. in Stompwijk, de verstedelijkingsopgave, ondanks zuinig en intensief ruimtegebruik, niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd".

Pagina 61

Ruimte voor water in tijden van nood. Waar, klopt dit? misschien aangeven in zoekgebied / buitengebied.

Reactie

Het gaat hier om de Nieuwe Driemanspolder, een bestaand gebied, dat kan worden gebruikt voor opvang van water in tijden van nood. In bijlage 5 is nader aangegeven welke gebieden onder welke voorwaarden in aanmerking komen voor wateropvang ter voorkoming van wateroverlast. Geen aanpassing Omgevingsvisie

Pagina 87- middelste kolom

Hoogte voor bedrijventerreinen aanpassen?

Reactie

Op pagina 87 staat: "Daarnaast biedt het bouwen in de hoogte de kans om een deel van de 'rommelige' voorzieningen in pandig op te lossen en zo ruimte voor groen, waterberging en biodiversiteit op de bedrijventerreinen te maken." Onduidelijk is wat wordt bedoeld. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Pagina 89 en 90: het restaurant.

Het restaurant is niet meer open – alleen voor feesten – partijen

Reactie

De aanduiding dekt inderdaad niet helemaal de lading. We zullen "restaurant" op pagina 89 en 90 in de Omgevingsvisie vervangen door partyrestaurant".

Pagina 91

Detail aanpassen foto van supermarkt – Kapper is er niet.

Reactie

Dank voor de oplettendheid. De foto op pagina 91 is inderdaad niet actueel. We zullen de Omgevingsvisie op dit punt aanpassen en een nieuwe afbeelding invoegen..

Pagina 91: Busverbinding

Vanwege de ligging in het buitengebied zetten we in op een snelle frequente busverbinding Zoetermeer-Leiden via Stompwijk en streven we OV-verbinding met Leidschendam na. Is dit besluit (verbinding Stompwijk – Leidschendam) definitief genomen?

Reactie

In de Omgevingsvisie is de langer bestaande ambitie bevestigd. De Omgevingsvisie vormt niet de grondslag voor het toekennen van middelen. Dat besluit moet via de gemeentelijke begroting worden voorbereid. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Pagina 93:

Het verbeteren van de ecologische waarden vinden we hierbij belangrijk en we zetten daarbij in op betere groen/blauwe dooradering. Ontwikkelingen dienen zich hier altijd naar te voegen. Concreet betekent dit dat de weilanden dus niet gebruikt gaan worden voor zonneweiden of bebouwing. Is het bouwen in de Westeinderpolder en/of groen van de sportvelden dan hierbij onmogelijk geworden? Of staat deze optie nog steeds open? Pagina 96: Speculatie willen we daarbij tegengaan, mede door onze duidelijke keuze om geen zonneweiden of woonbebouwing toe te staan in dit gebied.

Reactie

Zie ook hiervoor. Voorstel is om dit punt op pagina 101 iets te nuanceren.

Pagina 93 Figuur 34 :

Ligging deelgebied Landschap, linten en erven (bron Buro SRO). Moeilijke figuur om te lezen wat waar ligt. Wellicht een duidelijker voorbeeld geven. Met referentiepunten erop.

Reactie

Het kaartbeeld is toelichtend en bedoeld om het deelgebied als geheel aan te geven. Niet om inzicht te bieden in de afzonderlijke onderdelen. Dit soort deelgebieden is digitaal te raadplegen op 'Regels op de kaart'(Omgevingsloket) voor meer gedetailleerde informatie. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Pagina 100: We zetten de deur niet open voor bebouwing van de open weilanden. Deze zorgen voor landschappelijke kwaliteit en afwisseling in het gebied, zijn daarmee van waarde voor de identiteit en de cultuurhistorie. Deze houden we dus onbebouwd. Dus hier geen plannen voor de recreatiewoningen van Vlietland? Of andere bebouwing?

Reactie

We zijn zeer terughoudend bij het toestaan van bebouwing in het buitengebied. Zie ook de beantwoording hiervoor. In het geval van Vlietland gaat het om recreatiewoningen die zijn opgenomen in reeds vastgestelde bestemmingsplannen. Dat beschouwen we als een bestaande (geen nieuwe) ontwikkeling, waarover de besluitvorming reeds eerder heeft plaatsgevonden.

Pagina 101 - middelste kolom

Ontwikkellocaties kern Stompwijk verder uitwerken – of erbij verwijzen naar gebiedsprogramma Stompwijk

Reactie

Bij de toelichting op het kaartje zullen we “(zie Gebiedsprogramma kern Stompwijk)” toevoegen.

Pagina 101:

We spreken van ontwikkellocaties als het gaat om ontwikkelingen van meer dan 50 woningen op locaties waar op dit moment nog geen vergevorderde, uitgewerkte plannen zijn. Voor zijn moet het woord “voor” worden toegevoegd.

Reactie

We zullen “voor” toevoegen.

Pagina 107 - rechter kolom

Afronden gebiedsprogramma Q 1 2026?

Reactie

Dat is nog steeds de planning. Geen aanpassing Omgevingsvisie

Pagina 108 - linker kolom – punt 6

Aangeven /verwijzen naar Gebiedsvisie buitengebied 2022

Reactie

Op pagina 93 is verwezen naar de visie voor het buitengebied, voluit: ‘De toekomst van ons buitengebied’ (Adviesraad Stompwijk, juni 2022). Dat volstaat, geen aanpassing Omgevingsvisie

Pagina 109 - linker kolom

Gebiedsprogramma Meeslouwer polder -- > heeft andere naam – Bestemmingsplan-Spelregels ?

Reactie

Daar wordt nog aan gewerkt het wordt waarschijnlijk gebiedsvisie of gebiedsprogramma. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Pagina 119 - in bijlage

Mogelijk toekomstige projecten

- Naast locatie Bohemen / is bekend en wordt in gebiedsprogramma genoemd staat ook de locatie Jan Koenensloot met 50 - ? dijk aan 1 zijde valt af – andere zijde is evt. onderzoeken maar verder nog niet genoemd
- Keuze locatie Stompwijk 4 B idee? Wat houdt dit in / beter dan te verwijderen en verwijzen allemaal naar gebiedsprogramma. Niet genoemd maar aantal jaren terug is Tiny house project geweest echter in deze visie geen woord van te zien, waar men wel naar verwezen werd. Aan te vullen met Mantelzorg woningen?

Reactie

Het overzicht van woningbouwlocaties is bedoeld om te bepalen of de ambitie van 6.000 woningen tot 2050 realistisch is. De afzonderlijke locaties zijn voortdurend in beweging. We zullen de locatie Jan Koenensloot in het kader van het Gebiedsprogramma kern Stompwijk nader onderzoeken.

Keuzelocatie Stompwijk 4B kan inderdaad beter aangeduid worden met een verwijzing naar het Gebiedsprogramma kern Stompwijk en een indicatief aantal van 50 woningen. We zullen dit aanpassen in de Omgevingsvisie.

Bijlage 7 - afwegingsleidraad Erven

Reactie algemeen:

De afwegingsleidraad is geen harde norm of richtlijn maar een hulpmiddel om te komen tot betere initiatieven en projecten. De leidraad, de prioritering voor de deelgebieden en de toelichting geven aan welke aspecten van belang zijn bij de afweging en het maken van keuzes.

- Punt 1 Cultuurhistorie hoe ver rijkt dit?

Reactie *Zie algemene beantwoording hiervoor, geen aanpassing Omgevingsvisie.*

- Punt 2 Is een punt dat uitbreiding of oplossing mogelijk in de weg staat om stoppers te motiveren hun erf van waarde te voorzien en land / grond lager te waarderen. Passende bebouwing in de omgeving – verrommeling?

Reactie *Zie algemene beantwoording, geen aanpassing Omgevingsvisie.*

- Punt 6 Doorsteekjes en struinpaden dit is niet gewenst / zie gebiedsvisie buitengebied.

Reactie *Het is een ambitie van de Omgevingsvisie om het buitengebied beter toegankelijk te maken via fiets en wandelpaden. De afwegingsleidraad haakt hierop aan. Geen aanpassing Omgevingsvisie*

- Punt 7 Zwaar verkeer – landbouw – en ontwikkelingen botst. Tip ruilverkaveling stimuleren – land bij de erven – uitbreiden.

Reactie De afwegingsleidraad is op de toekomst gericht. Ruilverkaveling kan een hulpmiddel zijn, maar daarvoor zijn de financiële middelen van rijk en provincie nodig. Die zijn na het stoppen van het NPLG beperkt beschikbaar. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

- Punt 8 Vrijkomende erven alleen vrijstaande woningen? – gezamenlijk erf? Of elders een erf vrijspelen voor kleinere woningen?

Reactie Er is bedoeld aan te geven dat vrijstaande woningen alleen gewenst zijn als ze onderdeel uitmaken van een gezamenlijk erf(je). Dit punt is juist bedoeld is om kleinere wooneenheden te stimuleren en niet de gangbare kavels met grote vrijstaande woningen. De voorkeur gaat uit naar woningen in bestaande gebouwen. Geen aanpassing Omgevingsvisie..

- Punt 9 Goed – Ok
- Punt 10 Goed voor stoppers – drempel voor toekomst.

Reactie Om verromeling en ongewenste ontwikkelingen te voorkomen worden mogelijkheden geboden voor (her)gebruik van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Voorkomen moet worden dat daarmee de ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande bedrijven worden beperkt. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

- Punt 13 Meer toeristen – niet alleen voor toeristen – dit brengt op meerdere punten juist druk en moeilijker uitvoerbaarheid van mogelijkheden op de erven in de nabije omgeving.

Reactie We zien ruimte voor meer recreatie en toerisme in de gemeente, zonder dat dit de bestaande functies aantast. De druk is in grote delen van het buitengebied nu laag en recreatie en toerisme biedt kansen voor ondernemers. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

- Punt 17 Bij punt meerwaarde staat dat deze principes leidend zijn in het plan. Hiermee blokkeren we de mogelijke initiatieven en ontwikkelingen dus leidend vervangen door wenselijk.

Reactie Bedoeld wordt dat als de principes van natuurinclusiviteit leidend zijn in een plan, dat wij dat dan beschouwen als een meerwaarde. Geen aanpassing Omgevingsvisie.

Aanvulling op de zienswijze d.d. 2 oktober 2025

Bomenbeleidsplan

1. Aan te vullen en verwijzing naar het Bomenbeleidsplan is goed dit ook in de Omgevingsvisie te vermelden.

Reactie

Dat is een goede suggestie. Het Bomenbeleidsplan is in juli 2025 recent vastgesteld. We zullen een korte verwijzing in de Omgevingsvisie opnemen op pagina 52 bij voetnoot 1.

Afwegingsleidraad

2. Zoals eerder aangegeven in onze vorige brief is er een bijlage 7 Richtlijnenlijst afwegingsleidraad erven. Hier zijn al meerdere vragen over gekomen naar de adviesraad over de onduidelijkheid en hoe men dit kan/ moet lezen. En wat hiervan de bedoeling is? Ook geeft het onduidelijkheid over wat wel en niet mag.

In het gesprek van 24 september werd aangegeven dat dit door de werkgroep (Gemeente Leidschendam-Voorburg) is opgesteld. Dit is op meerdere punten niet overgenomen vanuit de visie voor het Buitengebied, die door de Adviesraad is overhandigd in 2022. Ons inzien zou dit met de eigenaren van de erven/belanghebbenden beter besproken moeten worden, voordat de visie definitief vastgesteld gaat worden.

Reactie

Zie ook de algemene beantwoording hiervoor bij bijlage 7 en de eerdere beantwoording over de positie van de visie buitengebied.

4.2 Zienswijze Adviesraad Sociaal Domein

Samenvatting advies Adviesraad Sociaal Domein

De Adviesraad spreekt waardering uit voor verwerking van haar eerder advies over de Koersnotitie en doet nog een aantal voorstellen voor concrete aanvullingen.

Bescherming waardevolle natuurgebieden

Wat wordt in dat verband (bescherming van natuurwaarden) bedoeld met 'hoog-dynamisch groen' (p. 106)? Wij raden aan om dit begrip concreter te beschrijven in relatie tot de 'steverige positionering van de groene opgave' (p. 106)

Reactie

De toelichting wordt in de passage daarna gegeven "met natuur, recreatie, landbouw en klimaatadaptatie en water met inbegrip van drinkwater." Hier worden vooral die groene gebieden bedoeld die een meervoudige functie hebben. De échte natuurgebieden kennen hun bescherming via de aanduiding als NNN (Nationaal Natuurnetwerk) en bijpassende functieaanduiding in het Omgevingsplan.

Participatie en zeggenschap inwoners

Hoe gaat de gemeente bewerkstelligen dat met name kwetsbare inwoners in de domeinen zorg, jeugd en ouderen (p. 105) tijdig en actief worden betrokken. Wij adviseren dat in hoofdstuk 7 benoemd wordt dat eerder ingezette interventies worden voortgezet, zoals consultatie, cliëntenonderzoek en het inwonerspanel, om ook inwoners in een kwetsbare positie actief te betrekken.

Reactie

Wij onderschrijven in de Omgevingsvisie het belang van participatie. Echter de Omgevingsvisie is wat ons betreft niet de meest geëigende plek om de gewenste participatievormen in detail uit te werken. Dat hebben we gedaan in de Participatieverordening Leidschendam-Voorburg 2023. We zullen op pagina 104 in de Omgevingsvisie onder punt 1 na "participatie" een korte verwijzing toevoegen.

Differentiatie doelgroepen

Op p. 49 wordt bijvoorbeeld verwezen naar 'praktisch en hoger opgeleiden'. De aanduiding 'praktisch-hoger' is onjuist; dit moet 'praktisch-theoretisch' zijn. Wij adviseren dit te herformuleren in de zin dat voor een groot aanbod van verschillende werkplekken wordt gezorgd, passend bij een diversiteit aan werknemers waarbij rekening wordt gehouden met persoonlijke competenties, kennisniveau, interesses en mogelijkheden.

Reactie

De aanduiding "praktisch-hoger" is inderdaad niet consistent met moet "praktisch-theoretisch" zijn. Dat zullen we aanpassen.

We geven wel de voorkeur aan de compacte aanduiding in combinatie met de aanduiding van de sectoren waar we ons op willen richten, te weten: "dienstverlening, retail en zorg in combinatie met stadsverzorgende, ambachtelijke diensten en met een sterke agrarische sector in de vorm van melkveehouderij in het buitengebied en glastuinbouw in de Meeslouwerpolder.

Inclusieve samenleving

In het kader van een inclusieve en duurzame mobiliteit vragen wij expliciet aandacht voor kwetsbare groepen, waaronder ouderen, digibeten, mensen met een migratie- of vluchtelingenachtergrond en mensen met fysieke of mentale beperkingen. Als de toepassing van het STOMP-principe hierbij als leidraad wordt genomen, vragen we om aandacht voor gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid. En voor nauwe samenwerking met het sociaal domein.

Reactie

Op meerdere plekken in de Omgevingsvisie wordt aandacht besteed aan kwetsbare groepen en aan de toegankelijkheid. Op pagina 55 worden kwetsbare groepen gedefinieerd als: "zoals kinderen, ouderen, mensen met een fysieke of verstandelijke beperking en schoolomgevingen". Wij gaan ervanuit dat de intentie van het advies op dit punt voldoende invulling heeft gekregen. Geen aanpassing Omgevingsvisie

Inwonerspanel en benutting van voorzieningen

De Adviesraad adviseert tenslotte:

1. Het inwonerspanel (p. 38), dat eerder heeft bijgedragen aan de ontwikkeling en opstelling van de Omgevingsvisie, voort te zetten. Bij de samenstelling daarvan extra aandacht te besteden aan kwetsbare groepen door middel van bijvoorbeeld consultatie en cliëntenonderzoek. Uitgangspunt moet zijn dat deze doelgroep zich uitgenodigd voelt tot actieve betrokkenheid.
2. Onderbenutting van beschikbare voorzieningen tegen te gaan door een actieve rol van de gemeente in te nemen.

Reactie

De ervaringen met het inwonerspanel zijn zonder meer positief en zeker voor herhaling vatbaar. De kracht van de samenstelling is echter de a-selectie uitnodiging. Los daarvan blijft het een aandachtspunt voor toekomstige participatie met creatieve vormen op die doelgroepen te bereiken die normaal gesproken niet vooraan staan.

Voor wat betreft de voorzieningen, daar mag uit de Omgevingsvisie blijken dat we deze van groot belang achten – met name de basisvoorzieningen – voor de leefbaarheid en vitaliteit van onze buurten en wijken. De verantwoordelijkheid van de gemeente verschilt per voorziening. Maar daar waar het belangrijke voorzieningen raakt, mag u van ons verwachten dat wij het functioneren van voorzieningen monitoren en bespreken met betrokkenen.

5 Ambtshalve wijzigingen

Paragraaf 6.4 bedrijventerreinen

De alinea 'Waarmaken van de kwaliteitsimpuls' is per abuis dubbel opgenomen in de Ontwerp-Omgevingsvisie (zowel op pagina 87 als op pagina 88)

Reactie

Omgevingsvisie aanpassen en de tweede weergave van de alinea 'Waarmaken van de kwaliteitsimpuls' naar voren halen op de plek van de eerste weergave..

Paragraaf 7.4 Grondbeleid, pag 109

De zin die begint met De Notitie Gronduitgifte vraagt om een introductie.

Reactie

'De Notitie gronduitgifte geldt niet' in de Omgevingsvisie vervangen door 'Er is ook een Notitie Gronduitgifte die geldt echter niet'

Onteigening en voorkeursrecht

Par 7.4 laatste zin over onteigening en voorkeursrecht past beter aan het eind van par 7.8 (aanvullingswet grondeigendom).

Reactie

Laatste zin paragraaf 7.4 in de Omgevingsvisie verplaatsen naar paragraaf 7.8 (aanvullingswet grondeigendom).

Paragraaf 7.5 Kostenverhaal

Voor de ontwikkeling van gebieden zal ook de overheid *vaak* kosten moeten maken, bijvoorbeeld voor de aanleg van openbare voorzieningen en het wijzigen van het omgevingsplan. De aanleg van voorzieningen *buiten het plangebied* vindt in veel gevallen plaats voor rekening van de gemeente Leidschendam-Voorburg.

Reactie

Na “ook de overheid” “vaak” weglaten en na “van voorzieningen” toevoegen “buiten het plangebied”

Bijlage 3 Tabel inschatting aantal woningen correcties

- Diverse projecten samenvoegen (opgeteld 500) als “Omgeving de Mall”
- Diverse projecten samenvoegen (opgeteld 63) als “Leidschendam Zuid”
- Locatie Einddorpstraat verwijderen (-10)
- Diverse projecten samenvoegen (opgeteld 325) als “Stationsomgeving Voorburg”
- Naast metro Voorburg 't Loo, naam veranderen in “Omgeving HOV Voorburg 't Loo”
- Locatie Huygenstunnel verwijderen
- Subtotaal aanpassen naar 1.609 (was 1.554) en totaal aanpassen naar 6.058 (was 6.003)

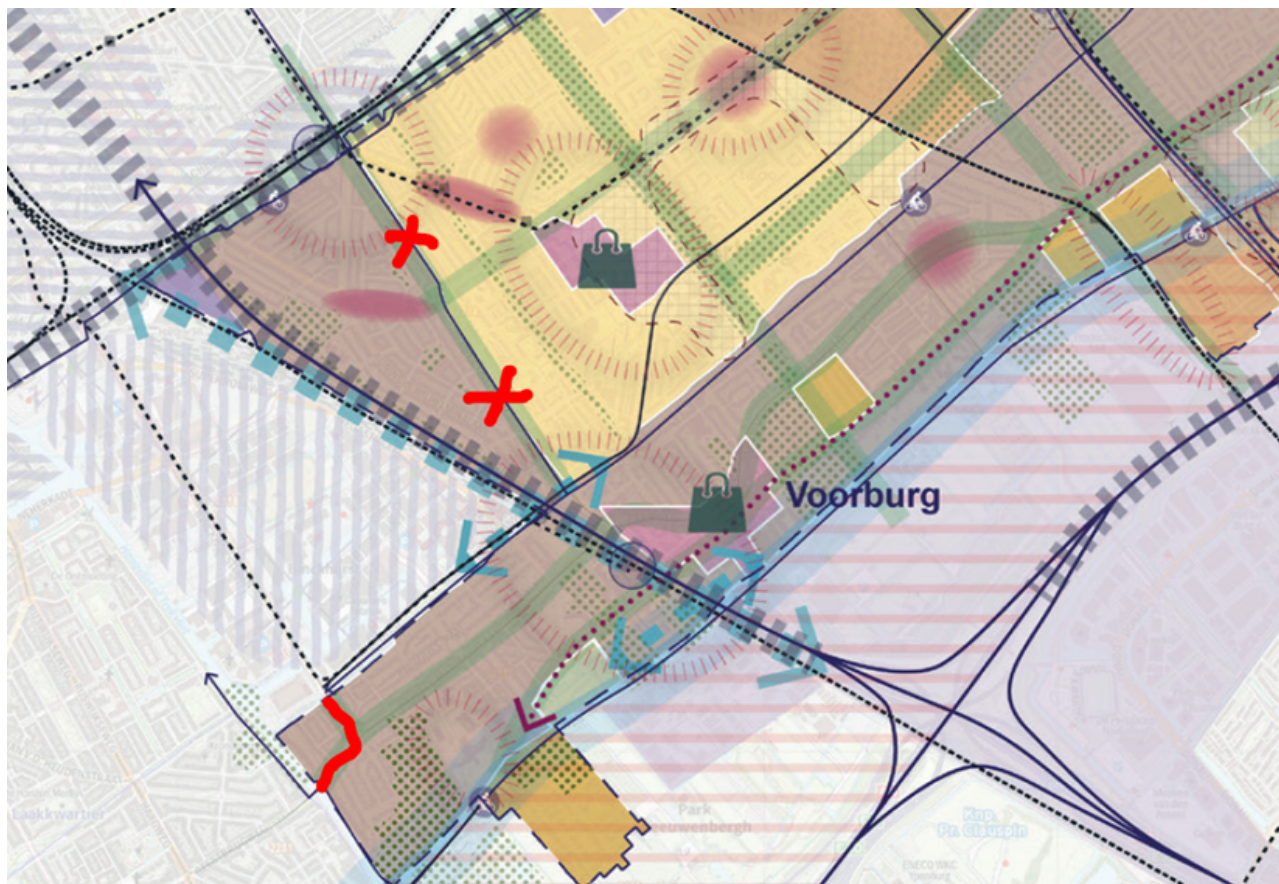
plannaam	woonplaats	status planologisch	totaal bouw
<i>Mogelijke toekomstige projecten</i>			
Fluitpolderplein	Leidschendam	4B. Idee	85
Locatie Dr van Noortstraat 75	Stompwijk	4A. Visie	30
Locatie Jan Koenensloot	Stompwijk	4A. Visie	50
Gebiedsprogramma Stompwijk	Stompwijk	4B. Idee	65
Leidschendam Zuid	Leidschendam	4B. Idee	63
Omgeving de Mall	Leidschendam	4B. Idee	500
Omgeving Julianabaan	Voorburg	4B. Idee	130
Horvette school	Voorburg	4B. Idee	40
Stationsomgeving Voorburg	Voorburg	4B. Idee	325
Omgeving HOV Voorburg 't Loo	Voorburg	4B. Idee	75
Naast WZH Prinsenhof	Leidschendam	4B. Idee	50
Garage van Vliet Veursestraatweg	Leidschendam	4A. Visie	21
Hoogheemraadplein	Leidschendam	4B. Idee	75
Optoppen algemeen		4A. Visie	100
<i>Totaal extra potentieel</i>			1609

Reactie

Voorstellen aanpassing tabel overnemen.

Aanpassingen Omgevingsvisiekaart

- Tramlijn ontbreekt in Voorburg West (zie ook Zienswijze 9 Prorail op kaartbeelden pag 30 en pag 71).
- Laan van Nieuw Oostende is op basis van de kaart bij 'goed verbonden' niet met zekerheid een 50 km/uur weg, dus lijn verwijderen.
- Verder in de legenda HOV lijnen noemen i.p.v. OV lijnen, want de buslijnen staan niet in de kaart.
- Daarnaast zijn diverse kleine correcties voorgesteld gericht op verbetering van de eenduidigheid van de kaartbeelden.

Reactie

Voorstellen correctie Omgevingsvisiekaart overnemen.